

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 9. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 29. november 2019
Tidspunkt: kl. 10.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Lars Aslan Rasmussen (S), næstformand, Tanja Larsson (S), Jens Rohde (RV), Halime Oguz (SF), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velásquez (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Jan E. Jørgensen (V), Tommy Ahlers (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Lise Bech (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Finansminister Nicolai Wammen, erhvervsminister Simon Kollerup, klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen, justitsminister Nick Hækkerup og udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye.

Under dagsordenens punkt 4 (underpunkt 3) overtog Lars Aslan Rasmussen formandsstolen. Fra og med punkt 5 fungerede Jens Rohde som formand.

Punkt 1. Modtagelse af deputation fra Teknologirådet og Demokrati i Europa Oplysningsforbundet (DEO) vedrørende udspil til folkeoplyste folkeafstemninger

EUU alm. del (19) – bilag 176 (henvendelse fra Teknologirådet og DEO)

Deputationen bestod af:

Bjørn Bedsted, underdirektør i Teknologirådet
Rasmus Nørlem Sørensen, sekretariatsleder i DEO.

Rasmus Nørlem Sørensen ville præsentere et koncept for folkeoplyste folkeafstemninger. Europaudvalget var formentlig et godt sted at gøre det, så alle partier blev informeret, og det forekom i øvrigt mest realistisk, at de førstkommende folkeafstemninger ville blive på EU-området. De er en politisk realitet; for nogle et kærkomment indslag af direkte demokrati; for andre et nødvendigt onde af hensyn til § 20. Efter at have været involveret i to EU-afstemninger – patentreformen og revisionen af retsforbeholdet – var det hans erfaring, at folkeafstemninger lægger op til på kort tid at gøre borgerne klogere på komplekse problemstillinger.

For 1 år siden gik DEO og Teknologirådet i dialog om, hvordan man kan komme endnu længere med den oplyste debat forud for folkeafstemninger. Det kan være svært at nå at opklare

og udrede misforståelser, men tanken er, at man ved at inddrage almindelige borgere tidligt i processen kan komme længere i dialogen. Ved at sikre lødlig oplysning om kernestoffet, som både eksperter og uenige politiske partier kan skrive under på, kan man komme et skridt videre. Det var netop det, Teknologirådet havde gjort ved de seneste to folkeafstemninger, og forslaget om de folkeoplyste afstemninger tog afsæt i de erfaringer. Borgere, eksperter og politikere skal sammen skabe det, man kan kalde en dybere offentlighed – altså et sted i samfundet, hvor der er tænkt over de dilemmaer, problemer og mulige svar, der kan accepteres – ikke bare af få særligt informerede borgere, men af et bredt udsnit af borgere med mange forskellige holdninger og forudsætninger.

Bjørn Bedsted henviste til den omdelte tidsplan, udvalget havde fået. Af den fremgik det, som kan kalde en sammensmeltning mellem folkeoplysning og borgerinddragelse. Han havde mødet med Rasmus Nørlem Rasmussen flere gange for at arbejde på både tidsplanen og budgettet, så der var tale om et gennemarbejdet forslag. Forslaget gik på ca. 6 måneder før folkeafstemningen at etablere et midlertidigt folkeafstemningspanel i Folketinget bestående af repræsentanter for alle politiske partier, som følger borgerinddragelsesprocessen og bidrager til redaktion og indhold af en valgavis. Der nedsættes en ekspertgruppe, der rådgiver om indholdet af valgavisen, og der sammensættes en såkaldt borgerredaktion med 12 borgere med forskellig uddannelsesmæssig baggrund eller køn, bopæl og beskæftigelse. Cirka 5 måneder før folkeafstemningen mødes borgerredaktionen, formulerer nogle ønsker til indholdet af valgavisen – altså ønsker til, hvilken viden de synes er vigtig for at kunne tage stilling. Derefter mødes folkeafstemningspanelet med ekspertpanelet for at lave en skitse til en egentlig valgavis: Hvilken viden bør borgerne præsenteres for, hvilke argumenter er der for og imod etc. Så laves et første egentlig udkast af valgavisen, og borgerredaktionen mødes igen for at sikre sig, at deres ønsker til indholdet er opfyldt. De kommer med egne udtalelser om, hvad de mener er vigtigt for vælgerne at overveje, når de stemmer.

Næste skridt er på baggrund af en opdateret udgave af valgavisen at afholde et folketopmøde med 100 repræsentativt udvalgte borgere. De mødes en enkelt dag for at formulere og prioritere argumenter for og imod. De argumenter kommer med i den endelige valgavis, der sendes til alle husstande i landet ca. halvanden måned før afstemningen. I perioden frem til folkeafstemningen bliver valgavisen også brugt som udgangspunkt for debatmøder rundt omkring i landet.

Deputationen ville også komme med forslag til debatformater og debatspørgsmål. Efter folkeafstemningen evalueres der, og processen justeres muligvis. Så er man klar til næste folkeafstemning.

Rasmus Nordqvist syntes godt om ideen om at gå grundigere til værks i borgerinddragelsen. Hvordan blev borgerredaktionen blev udpeget? Og var det blevet undersøgt, om en trykt valgavis er en god måde at få et budskab ud på? Aviser har det med at strandе i uåbnede postkasser.

Tommy Ahlers undrede sig over, at der skulle bruges 4,5 mio. kr. til netop en valgavis.

Katarina Ammitzbøll var positiv over borgerinddragelsen, men hvorfor ikke udvikle en app, hvis man ønsker at få de unge med?

Søren Søndergaard spurgte, om der var overvejelser om dilemmaet i, at partierne jo skulle inddrages, og at de dermed skulle blive enige om nogle ting. Der var tale om ja/nej-afstemninger, så hvordan kom man omkring det?

Kim Valentin påpegede, at folkeoplysning har ændret sig over tid. Det er nu ikke nok at give information, man skal sørge for at gøre det så godt, at folk rent faktisk læser det. Hvordan ville de gøre det? Hvad var tidsrammen, og hvor kom midlerne fra?

Bjørn Bedsted kunne fortælle, at erfaringen viser, at et panel på 12 personer er tilstrækkeligt, når det er tidligt i et inddragelsesforløb, og man først og fremmest skal skitsere de vigtigste temaer og argumenter. I forbindelse med folketopmødet – når man skulle til at se på præcise argumenter for og imod – ville man sætte det op til 100 personer.

Ramus Nørlem Sørensen sagde, at erfaringerne med tidligere aviser op til de to seneste folkeafstemninger, der begge kom ud til 1 million husstande, var, at det er muligt at samle repræsentanter for alle partier og blive enige om, hvad man skulle skrive om f.eks. afskaffelse af retsforbeholdet. Produktet blev noget, der repræsenterede alle partier. De var naturligvis uenige om anbefalingerne – om der skulle stemmes ja eller nej – men ingen af partierne var modstandere af formuleringerne i aviserne. Erfaringen var i øvrigt, at det er forstærkende, hvis man har flere kanaler. Derfor ville den trykte avis selvfølgelig også være at finde på nettet og ville blive spredt via de sociale medier. Der er for få, der af sig selv opsøger en app eller en hjemmeside – de skal bydes ind via flere kanaler såsom aviser på valgsteder, biblioteker, skoler etc. Og der var evidens for, at aviser, der tilgår folks postkasser, i høj grad bliver læst. Ved et folketopmøde vil der være stor medieinteresse. Det var tilfældet ved det seneste projekt, hvor det ikke var noget problem at få taletid i lokale medier, men også på landsdækkende tv og radio. Så avisen var egentlig et springbræt til at komme alle mulige andre steder hen. Rasmus Nørlem Sørensen kunne oplyse, at det koster 1 kr. pr. husstand at få en avis ud. Med det store forarbejde med indsamling af ekspertviden, politikeres og borgeres input, ville det være synd ikke at uddele til samtlige husstande i stedet for kun et udsnit eller f.eks. kun biblioteker.

Kim Valentin ville gerne, hvor pengene kom fra.

Ramus Nørlem Sørensen sagde, at der er bevillinger til folkeafstemninger. Ved de seneste to blev der afsat 8 mio. kr. til forskellige informations- og oplysningsindsatser.

Tommy Ahlers fandt det ikke overbevisende med en valgavis, for de unge reagerer på resourcespildet i det. Han anbefalede deputationen en diskussionsplatform (Kialo).

Bjørn Bedsted mente, at interessen for at læse avisen bliver højnet, når den udkommer 6 uger op til afstemningen, hvor der også er diverse debatarrangementer. Om det eventuelle dilemma ved en ja/nej-afstemning sagde han, at han ikke var klar over, om han havde forstået spørgsmålet rigtigt, men at det handlede om at få belyst forskellige argumenter for og imod fra fra både borgere, politikere, eksperter og interessenter.

FO Punkt 2. Rådsmøde nr. 3736 (økonomi og finans) den 5. december 2019

EUU alm. del (19) – bilag 185 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren havde én sag til forhandlingsoplæg, de resterende var til udvalgets orientering. Ministeren henviste til samlenotatet om sagerne. Han havde ingen bemærkninger til råds-konklusionerne om kapitalmarkedsunionen, implementering af stabilitets- og vækstpagten og handlingsplanen for misligholdte lån, men udvalget var velkomment til at stille spørgsmål til disse sager. Sagen om alkoholafgiftsdirektivet var taget af Økofin-dagsordenen.

1. Fremskridtsrapport om styrkelse af bankunionen

– *Fremskridtsrapport*

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Rådsmøde 3699 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af Økofin 14/6-19)

Finansministeren: Vi vil på Økofin også få forelagt en fremskridtsrapport om arbejdet med yderligere at styrke bankunionen. Der er tale om en formel, halvårlig statusopdatering. Substansdrøftelser sker i udvidet eurogruppe, og en højniveaugruppe drøfter løbende forskellige tiltag. Man drøfter bl.a. mulighederne for en sektorfinansieret fælles indskyderforsikringsordning (EDIS) og tiltag til yderligere at styrke bankers robusthed og mindske risikoen for finansielle kriser.

I det omfang drøftelserne munder ud i konkrete forslag fra Kommissionen, vil disse skulle drøftes i sædvanlig lovgivningsproces og behandles i Økofin på et senere tidspunkt. Regeringen støtter arbejdet med at styrke bankunionen og vil tage statusrapporten til efterretning.

Halime Oguz ville gerne vide, om der var noget nyt om, hvorvidt det danske realkreditsystem er foreneligt med bankunionen. Og mente regeringen, at der var ræson i en folkeafstemning om bankunionen, når der ifølge Justitsministeriet ikke var krav om det i henhold til grundlovens §20? Kunne ministeren bekræfte, at regeringens rapport om dansk deltagelse i bankunionen var lige på trapperne?

Finansministeren svarede, at man inden årets udgang forventede at have en rapport klar om fordele og ulemper ved dansk deltagelse i bankunionen. Man arbejdede p.t. også på den i regi af Erhvervsministeriet. Og ja, regeringen mente, at befolkningen skal spørges ved en folkeafstemning om bankunionen. Ikke fordi man var forpligtet til det i henhold til grundloven, men ud fra en politisk vurdering.

Formanden indskød en bemærkning ind om, at udvalget havde fået at vide, at det ville få en orientering om rapporten om bankunionen en uge efter dens offentliggørelse. Udvalget havde derimod bedt om at få orienteringen en uge *inden* offentliggørelsen. Der forelå endnu ikke noget svar på den forespørgsel, men udvalget ville tage det op med erhvervsministeren senere på dagen.

2. Rådskonklusioner om energibeskatning

– Vedtagelse

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 7)

Finansministeren: Økofin vil vedtage rådskonklusioner om en fremtidig revision af energibeskatningsdirektivet. Direktivet fastsætter minimumssatser m.v. for afgifter på energiområdet (el, benzin m.v.). Det gældende energibeskatningsdirektiv er fra 2004, og minimumssatserne er ikke reguleret siden. Satserne afspejler ikke CO₂-indholdet, og understøtter dermed reelt ikke vores klimamålsætninger. Direktivet hænger heller ikke tilstrækkelig sammen med EU's CO₂-kvotehandelsystem. Således er nogle sektorer hverken omfattet af afgifter eller kvotekrav, mens andre sektorer er omfattet af begge dele. Det gældende direktiv tillader i udgangspunktet heller ikke afgifter på brændstof anvendt til international luftfart og skibsfart (inkl. mellem EU-lande).

Kommissionen har tidligere foreslået at revidere direktivet for at adressere udfordringerne. Danmark støttede forslaget aktivt. Vi har allerede selv afgifter, der tager højde for CO₂-indhold. Kommissionen trak dog forslag pga. manglende fremdrift.

Det vides endnu ikke, hvad et nyt revisionsforslag vil indeholde, eller hvad der kan opnås enighed om. Generelt er der opbakning til en revision, men nogle lande er mere tilbageholdende med ambitionsniveauet. Regeringen støtter konklusioner på linje med udkastet og vil arbejde for en direktivrevision, som er ambitiøs og bedst muligt understøtter klimamålene.

3. Implementering af stabilitets- og vækstpagten

– Vedtagelse

KOM (2019) 0921, KOM (2019) 0910, KOM (2019) 0922, KOM (2019) 0913, KOM (2019) 0912 og KOM (2019) 0920

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 11)

Rådsmøde 3699 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde økofin 14/6-19)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Rådskonklusioner vedrørende EU's udviklingsfinansielle arkitektur

– Vedtagelse

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 18)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 10, behandlet i EUU 4/10-19)

Finansministeren: Økofin skal også vedtage rådskonklusioner om EU's udviklingsfinansielle arkitektur. Baggrunden er den højniveaurapport, jeg forelagde for udvalget forud for Økofin i oktober. Rapporten gav en uvildig vurdering af, hvordan EU mest effektivt kan adressere de store udviklings- og klimamæssige udfordringer uden for EU.

Rapporten anbefaler at mindske overlappet mellem de forskellige aktører, som i dag arbejder med europæisk udviklingsfinansiering og i stedet skabe én Europæisk Bank for Klima og Bæredygtig Udvikling. Det kan ske enten ved at etablere en ny organisation, eller ved at overlade hovedansvaret for opgaven til enten den Europæiske Investeringsbank (EIB) eller Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD).

Formålet med konklusionerne er at følge op på rapporten og udstikke næste skridt i arbejdet. Rapporten konstaterede, at der var behov for yderligere studier af de finansielle, juridiske og operationelle konsekvenser af de forskellige modeller. Rådskonklusionerne skal derfor bl.a. give retningslinjer for disse undersøgelser. Konklusionerne opfordrer også landene til at tage større ejerskab for EU's udviklingspolitik ved regelmæssige drøftelser i Rådet og evt. det Europæiske Råd.

Regeringen støtter generelt rådskonklusionerne.

Rasmus Nordqvist var nysgerrig efter at vide mere, om det var medlemslandene, ngo'er eller lign., der skulle inddrages i en videns-hub.

Ulla Tørnæs bad også ministeren sige noget mere om videns-hubben og den styregruppe, der var taget initiativ til. Det vigtigste var, at landene blev bedt om at komme med input til en fremtidig bankstruktur på området. Højniveaugruppen havde foreslået tre modeller: en ny organisation, EBRD, EIB. Hvilken løsning gik regeringen ind for? Det var positivt, at der i rådskonklusionerne var lagt op til, at det udviklingspolitiske område blev løftet, så også Det Europæiske Råd fik det på sine kommende dagsordener.

Finansministeren svarede, at detaljerne for en styregruppe ikke var på plads, men at man forventede, at det blev en mindre gruppe – også bestående af de kommende formandskaber. Indtil videre gik gruppens arbejde primært ud på at tilrettelægge processen, og Økofin og evt. Det Europæiske Råd skulle træffe beslutningerne. Han delte Ulla Tørnæs' glæde over, at emnet blev opprioriteret og fik yderligere politisk bevågenhed. Der var endnu på tegnebrættet,

hvem der skulle udgøre videns-hubben. Hvis det blev til noget, ville man fra dansk side arbejde for, at både forskere, ngo'er og udviklingsbanker kan deltage. Det var at få så meget ekspertise som muligt og viden og indsigt.

Ministeren sagde endvidere, at det er kompliceret at reformere internationale institutioner, og valget mellem de tre løsningsmodeller fordrede en afdækning af alle fordele og ulemper. Regeringen var derfor enig i højniveaugruppens vurdering af, at der var behov for yderligere information – særlig om de finansielle, juridiske og operationelle konsekvenser af de tre modeller. Det var et vigtigt instrument i forhold til udvikling og klimaindsatsen og derfor afgørende at finde den rette struktur for det.

Ulla Tørnæs var enig i, at det kræver stor forberedelse af lave strukturelle ændringer på den finansielle arkitektur. Derfor havde man været i gang siden verdensmålenes vedtagelse, og da der i september 2015 gik hul på Europas grænser stod det klart, at man bør arbejde med fattigdomsbekæmpelse etc. på en anden måde. Man havde faktisk brugt en del tid på at drøfte, hvordan den fremtidige arkitektur skulle se ud, så EU kunne handle mest effektivt. Derfor var hun forundret over, at regeringen ikke havde gjort sig nogle forestillinger om, hvordan den kommende arkitektur skulle se ud. Hun opfordrede finansministeren til – når der kom en opfølgning på højniveaugruppens anbefalinger – at orientere udvalget og drøfte sagen med det.

Finansministeren sagde, at der ikke var truffet nogle endelige beslutninger og lagde op til, at sagen ville blive taget op med udvalget på et senere tidspunkt i forløbet.

5. Bæredygtig finansiering

– *Information fra Kommissionen samt drøftelse*

KOM (2018) 0354, KOM (2018) 0353 og KOM (2018) 0355

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 22)

Finansministeren: På Økofin skal vi også have en drøftelse af bæredygtig finansiering. Det handler om at mobilisere private midler til investeringer i den grønne omstilling gennem tiltag rettet mod den finansielle sektors rammevilkår.

Der er de seneste år taget flere EU-initiativer på området, herunder fælles definitioner af bæredygtige investeringer (taksonomi), som vi drøftede i september, og som nu forhandles med Europa-Parlamentet.

Bæredygtig finansiering vil fortsat have høj prioritet, og Kommissionen vil præsentere foreløbige overvejelser for det videre arbejde. Konkrete tiltag kan være at udvikle et miljømærke for finansielle produkter, standarder for grønne obligationer m.v.

Der ventes generel støtte til arbejdet med bæredygtig finansiering i de kommende år. Det er et centralt indsatsområde i forhold til at opfylde globale og europæiske mål for bæredygtighed, herunder Parisaftalen og FN's verdensmål.

Kim Valentin spurgte, om ministeren kunne give nogle eksempler på brugen af grønne obligationer – og sige noget om omfanget af dem i den grønne omstilling.

Rasmus Nordqvist syntes, at det var positivt, at grønne obligationer begyndte at fylde mere, men meget kom til at afhænge af bestemmelserne for taksonomien. Kunne ministeren give en opdatering på trilogforhandlingerne om taksonomi? Han havde sidst spurgt til forventningen til at inddrage landbruget, hvilket en række ngo'er mente var en dårlig idé på grund af de ekstremt klimabelastende dyrehold. Og han havde også været inde på, at nogle lande mente, at nye regler ikke skulle være bindende. Hvad var status på det?

Tommy Ahlers ville også gerne vide, hvad status var på taksonomiforhandlinger. Det var interessant at nå frem til kriterierne for bæredygtige investeringer.

Finansministeren svarede, at der var en skriftlig orientering med status over taksonomien på vej til Folketinget. Der var ikke ændret på, at taksonomien skulle være bindende.

Der var et arbejde i gang om grønne obligationer i regi af Nationalbanken og Finansministeriet, men også på europæisk plan. I Holland havde man haft stort held med at indføre dem, og ham bekendt var de også undervejs i Sverige. Grønne obligationer var ikke et mirakelmiddel, men et værktøj blandt flere, der anvendes i den grønne omstilling. Fra dansk side var man fortsat i gang med at afdække potentialet.

Rasmus Nordqvist så frem til at modtage den skriftlige orientering og håbede i øvrigt, at ministeren havde læst det notat fra 50 ngo'er, som han havde opfordret ministeren til at gøre.

Kim Valentin gentog sit spørgsmål om grønne obligationer. Kunne ministeren sige noget regeringens ambitioner for omfanget?

Finansministeren forstod Kim Valentins interesse i anvendelsen af grønne obligationer, men det var bedst at tage det op med de relevante ministre, når Nationalbanken og Finansministeriet havde fået afdækket mulighederne. Regeringen kunne – når der havde været lejlighed til at drøfte det videre – vende tilbage til udvalget.

Kim Valentin slog et slag for, at det ville være en fordel at vide, hvad man fra dansk side ville bruge de grønne obligationer til, inden man gik ind i forhandlingerne.

Finansministeren var enig. Netop derfor arbejdede Finansministeriet og Nationalbanken på sagen, samtidig med at man fulgte udviklingen i andre lande meget tæt – f.eks. Holland.

6. Økofin-arbejdsplan for handling på klimaområdet

– Godkendelse

KOM (2018) 0773

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 28)

Finansministeren: I lyset af klimakrisen beskæftiger Økofin sig i stigende grad med klimarelaterede spørgsmål. Der er behov for, at finansministrene spiller en aktiv rolle i den grønne omstilling.

I det lys lægger formandskabet op til en overordnet Økofin-arbejdsplan for klimahandling. Arbejdsplanen sætter en retning for Økofin's arbejde ved at lægge op til regelmæssige drøftelser om emner af særlig relevans for finansministre.

Det drejer sig om prissætning af udledninger (carbon pricing), bæredygtig finansiering, grønne regnemodeller m.v. Den overordnede arbejdsplan vil blive offentliggjort og ventes udviklet yderligere under kommende formandskaber.

Regeringen støtter en arbejdsplan, der kan bidrage til flere, bedre og mere regelmæssige drøftelser af klimaspørgsmål blandt finansministrene. Klima bør blive kernestof i Økofin, der skal bidrage til at sikre en proaktiv EU-retning på området.

Tommy Ahlers bad ministeren redegøre for, om Danmark spillede i ledende rolle i arbejdet med f.eks. grønne regnemodeller. Brugte Danmark sin ledende position på klimaområdet til også at præge retningen på EU-niveau?

Finansministeren svarede, at det var vigtigt at udvise lederskab fra dansk side – også i Økofin. Danmark havde med sin klimaindsats og målsætning for reduktion af CO₂ opnået en del opmærksomhed. Derfor var ministeren på det seneste Økofin af sine finansministerkolleger blevet bedt om at holde et oplæg om de danske fremgangsmetode. Han opfordrede der til, at EU's finansministre konkret gik ind i den diskussion. Selv havde han kun været finansminister i få måneder, men i samtale med sine europæiske kolleger oplevede han, at der var sket en stor forandring i finansministrenes roller. Man var gået fra, at det grønne område og klima var høj grad hørte under andre ministres ressorter til, at det var en fuldt integreret del af det af være finansminister. Han bød ansvaret på tværs af sektorer velkomment.

7. Fælles erklæring fra Rådet og Kommissionen om stablecoins

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 31)

Finansministeren: Økofin vil vedtage en fælles erklæring fra Rådet og Kommissionen om stablecoins. Stablecoins er en form for kryptovaluta, som er søgt designet til at have en mere stabil værdi end andre former for kryptovalutaer. Stablecoins er især kommet i fokus, fordi Facebook planlægger snarlig lancering af en global stablecoin i form af Libra.

Udkastet til en fælles erklæring fremhæver, at stablecoins kan bidrage til billigere og hurtigere betalinger, især over grænserne. Omvendt kan stablecoins udgøre en potentiel risiko for det finansielle system, herunder i forhold til hvidvask m.v. Den fælles erklæring lægger op til, at ingen planlagte stablecoins lanceres i EU, før tilstrækkelig regulering og tilsyn er på plads.

Regeringen støtter generelt den fælles erklæring, og der ventes bred enighed på Økofin.

Tommy Ahlers spurgte, hvordan man ville gardere sig imod en global lancering af f.eks. Facebooks stablecoins. Ville man gøre dem ulovlige? Og kunne ministeren komme med indikationer på en tidsplan for, hvornår EU skulle forholde sig til stablecoins?

Finansministeren sagde, at når det var globalt, var der grænser for, hvad EU kunne bestemme. Man kunne ikke forbyde det, men i dialogen med Facebook om sikring mod hvidvask appellerede man til det ansvar, som en global virksomhed har, når den sætter et lignende betalingsmiddel.

8. Rådskonklusioner om strategiske prioriteter på hvidvaskområdet

– Vedtagelse

KOM (2018) 0645

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 34)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 13, status for handlingsplan mod hvidvask behandlet i EUU 4/10-19)

Finansministeren: Økofin skal vedtage konklusioner om vores prioriteter for nye tiltag til at bekæmpe hvidvask. Det er selvsagt et meget vigtigt arbejde, som bygger videre på den styrkede indsats på området, som allerede er besluttet i EU de senere år.

Udkastet til konklusioner understreger bl.a., at det skal undersøges, om dele af EU's hvidvaskdirektiv skal omdannes til en forordning for at gøre reglerne mere ensartede. Det skal også undersøges, om der skal etableres en ny EU-tilsynsmyndighed med udvalgte beføjelser på hvidvaskområdet.

Landene ventes generelt at støtte konklusionerne. Det er forventningen, at der vil komme nye udspil på hvidvaskområdet under den nye Kommission. Nærmere indhold og timing kender vi ikke endnu. Regeringen støtter konklusionsudkastet, som generelt imødekommer danske prioriteter.

Vi støtter generelt nye tiltag på hvidvaskområdet. Vi støtter mere ensartede regler, selvfølgelig forudsat at det ikke medfører lempeligere danske regler på hvidvaskområdet.

Vi ser også gerne, at man i højere grad understøtter finansielle virksomheders mulighed for at bruge teknologi til at bekæmpe hvidvask. Det kunne f.eks. være teknologi til at styrke bankers informationsudveksling om mistænkelige kunder. Det kunne også være værktøjer, så man bedre kan genbruge og sortere i de mange informationer, der indhentes, så man kan fokusere mere på problematiske kunder og mindre på andre kunder. Det er også noget, den danske sektor peger på.

Vi er også positive over for en mulig ny EU-tilsynsmyndighed på hvidvaskområdet, som kan samarbejde med de nationale tilsyn og styrke indsatsen mod hvidvask. En sådan overbygning kan potentielt sikre et bedre samlet tilsyn med hvidvaskrisici i f.eks. store grænseoverskridende banker. Tiltagene skal undersøges videre, og vi vil tage nærmere stilling til udspil under den nye kommission, når det bliver relevant.

Kim Valentin anerkendte behovet for regler, men hvad var regeringens holdning til at sikre, at almindelige bankkunder ikke bliver belastet af besværlige og fordyrende processer? Indebar prioriteterne en risiko for, at det kunne blive endnu mere besværligt og dyrere at være bankkunde i Danmark?

Finansministeren svarede, at en række pengeinstitutter var udfordrede i at finde ud af, hvordan de skulle målrette deres kræfter. Om et eventuelt fælles europæisk tilsyn sagde ministeren, at man fra dansk side var åben over for det; det kan have sine fordele, i og med at man kan håndtere banker, der opererer på tværs af grænser. For regeringen var det vigtigt at tilføje et europæisk tilsyn merværdi, så det styrker kontrollen og ikke bare fører til mere bureaukrati. For ganske almindelige bankkunder, der ikke giver anledning til mistanke.

Kim Valentin påpegede, at det for de danske borgere handlede om, at det ikke blev dyrere at være bankkunde – at hvidvaskregler ikke betød flere gebyrer for kunderne. Hvordan ville regeringen adressere det problem i forhandlingerne?

Finansministeren var enig i, at bekæmpelsen af hvidvask ikke bør gå ud over bankkunderne. Han kunne ikke diktere bankernes gebyrer, men han var enig i, at de var indført som et instrument på baggrund af de meget uheldige og kritisable sager, der havde været, men som ikke havde noget med almindelige bankkunder at gøre. Han håbede, at bankerne også tænkte i de baner. Et fælles europæisk tilsyn ville kunne håndtere banker, der opererer på tværs af landene. Regeringen ville følge arbejdet meget tæt.

Kim Valentin henviste til, at ministeren sagde, at tilsynet skulle være ske via EU. I den forbindelse ville han bede ministeren om at huske på i forhandlingerne, at der er meget store og meget små enheder og almindelige mennesker, der ikke nødvendigvis skal kontrolleres på samme måde. Derfor burde der være nogle meget præcise regler og undtagelser i måden at drive tilsyn på. Man havde med GDPR-lovgivningen set, hvor galt det kan gå, hvis man ikke er præcis i sine definitioner. At lægge regler over en hel branche, hvor almindelige mennesker også bliver ramt, er helt håbløst.

Finansministeren sagde, at det var regeringens holdning, at når man laver strukturer og indfører gebyrer i EU, skal det have så få bureaukratiske konsekvenser som muligt, så ganske almindelige borgere ikke bliver ulejligt af tiltagene.

9. Rådskonklusioner om kapitalmarkedsunionen

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 39)

Rådsmøde 3555 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde økofin 11/7-17)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. EU's handlingsplan for misligholdte lån (NPL)

– *Præsentation fra Kommissionen*

KOM (2018) 0135, KOM (2018) 0134 og KOM (2018) 0766

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 45)

EUU alm. del (17) – bilag 363 (udvalgsmødereferat side 536, behandlet i EUU 19/1-18)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO 11. Revision af motorforsikringsdirektivet

– Tidlig forelæggelse

KOM (2018) 0336

Rådsmøde 3736 – bilag 1 (samlenotat side 51)

Finansministeren: Motorforsikringsdirektivet er ikke på Økofin's dagsorden, men der ventes enighed snart. Det gældende direktiv stiller bl.a. krav om obligatorisk ansvarsforsikring for motorkøretøjer og nogle minimumskrav til forsikringsdækningen. Direktivet stiller også krav til landene om at etablere garantifonde, der kan dække ulykker med uforsikrede køretøjer m.v. Revisionen indebærer overordnet fem ændringer: For det første præciseres de køretøjer m.v., der er omfattet af direktivet.

For det andet forhøjes mindstebeløbene for de obligatoriske ansvarsforsikrings dækning.

For det tredje får EU-landene nu pligt til at sikre erstatningsudbetalinger til skadelidte, hvis skadevolders forsikringsselskab er gået konkurs. Det er sektorfinansierede fonde, som dækker erstatningerne i tilfælde af konkurs (ikke offentlige midler).

For det fjerde standardiseres erklæringer om kunders skadeshistorik og deres anvendelse. Og for det femte gives EU-landene ret til, under visse betingelser, at kontrollere motorforsikringer på køretøjer, der er indregistreret i andre EU-lande.

Der er samlet set tale om en række praktiske og fornuftige forbedringer til gavn for borgerne. Ofre for trafikuheld kan således f.eks. ikke længere komme i klemme, når skadevolders forsikringsselskab er gået konkurs.

Forslaget indebærer, at det ultimativt er en fond i hjemlandet for skadevolders forsikringsselskab, der skal dække erstatningen, hvis dette selskab går konkurs. Den danske garantifond skal derfor dække ved konkurs af danske forsikringsselskaber for de forsikringer, de har tegnet i hele EU, dvs. inkl. forsikringer til forsikringstagere i andre EU-lande.

Omvendt skal fonde i andre EU-lande dække ved konkurs af disse landes forsikringsselskaber, inkl. for forsikringer tegnet af danske forsikringstagere.

Med andre ord: Hvis en bilejer i Tyskland har tegnet ansvarsforsikring i et dansk forsikringsselskab, er det altså den danske fond, der vil skulle dække eventuelle erstatninger, hvis det danske selskab er gået konkurs.

Den formelle model i Danmark i dag er, at den danske garantifond alene dækker for forsikringstagere bosiddende i Danmark, og altså ikke forsikringstagere i andre EU-lande. Den danske fond dækker til gengæld både danske og udenlandske selskaber med forsikringstagere i Danmark.

En bilejer i Tyskland, der har en ansvarsforsikring i et dansk forsikringselskab, er altså i udgangspunktet ikke dækket af den danske fond ved det danske selskabs eventuelle konkurs, som reglerne er i dag. En bilejer i Danmark, der har forsikring i et tysk selskab, er til gengæld dækket af den danske fond, hvis det tyske selskab går konkurs.

Der er dog fra dansk side indgået bilaterale aftaler med en række andre EU-lande. Aftalerne betyder, at danske selskabers forsikringstagere i en række lande alligevel dækkes fra Danmark i tilfælde af danske selskabers konkurs.

Det gældende danske system er derfor i praksis på linje med det princip, som direktivrevisionen nu indfører for alle. Der er derfor i sidste ende ikke store ændringer for Danmark.

De lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark er derudover begrænsede. Regeringen kan støtte et kompromis på linje med formandskabets aktuelle forslag.

Søren Søndergaard påpegede, at området allerede var totalharmoniseret, men at Enhedslisten mente, at revisionen indeholdt forbedringer. I samlenotatet stod der: "Kommissionen får bemyndigelse til at udstede en implementerende retsakt"? Hvad var en "implementerende retsakt"? Af samlenotatet fremgik det også, at ved nummerpladescanning "er kontrollen en del af et generelt nationalt kontrolsystem og ikke er målrettet motorkøretøjer fra andre lande". Betød det, at man ikke kunne sætte scannere op ved grænserne, hvor kontrollen i sagens natur er målrettet køretøjer fra andre lande? Og kunne ministeren afklare, hvad det betød, at man "umiddelbart" kunne opretholde de danske regler om forsikringspligt for udleje af hurtige elcykler og elløbehjul. Kunne ministeren garantere, at reglerne kunne opretholdes? Hvis ministeren kunne bekræfte det, kunne Enhedslisten støtte forhandlingsoplægget.

Lise Bech meddelte, at Dansk Folkeparti støttede forhandlingsoplægget.

Finansministeren svarede Søren Søndergaard, at Danmark ikke havde planer om at indføre kontrol med forsikringer i forhold til grænsedelen, og det ville næppe kunne lade sig gøre at målrette kontrollen ved grænsen. Han ville komme tilbage med et skriftligt svar. Regeringen var opmærksom på at fastholde de danske regler for små køretøjer. Han kunne oplyse, at en implementerende retsakt er en forordning, der gælder direkte. Den handler kun om indhold og format af skadeserklæringerne, og regeringen mente, at der var en passende balance.

Søren Søndergaard så frem til det skriftlige svar på de mere tekniske spørgsmål, men studerede stadig over, hvad det skulle betyde, at reglerne "umiddelbart kunne opretholdes". Skulle ministerens svar forstås sådan, at han uden tvivl kunne være sikker på, at de kunne opretholdes? Enhedslisten ville ikke stå bag et mandat, der kunne lægge op til, at en vigtig ordning kunne afskaffes. Hvis ministeren forsikrede om, at det ikke kom til at ske på baggrund af mandatet, kunne partiet tilslutte sig det.

Katarina Ammitzbøll talte for forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

Udg. 12. Ændring af strukturdirektivet for alkohol

– *Politisk enighed*

KOM (2018) 0334

Rådsmøde 3736 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

EUU alm. del (19) – bilag 193 (udvalgsmødereferat side 156, senest behandlet i EUU 1/11-19)

EUU alm. del (181) – bilag 320 (udvalgsmødereferat side 429 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 30/11-18)

13. Eventuelt

Finansministeren: Her jeg gerne orientere om skattesortlisten. Økofin vil uden diskussion vedtage en styrkelse af de sanktioner, EU-landene skal bruge mod lande på skattesortlisten.

Da Økofin i december 2017 vedtog sortlisten, var EU-landene enige om at afskære lande på sortlisten fra adgang til udvalgte EU-midler. Der var også enighed om dels administrative tiltag, f.eks. øget kontrol med transaktioner med disse lande, og dels frivillige lovgivningsmæssige tiltag, herunder strammere værnsregler rettet mod landene på sortlisten.

Styrkelsen vil indebære, at EU-landene nu obligatorisk skal anvende mindst ét af en række målrettede lovgivningsmæssige tiltag over for sortlistede lande. EU-landene skal således vælge at have strammere regler overfor sortlistede lande i forhold til enten 1) fradragsnægtelse, 2) beskatning af datterselskabsindkomst, 3) kildelandsbeskatning eller 4) nægte skattefritagelse af udbytter m.v. Kravet vil gælde fra januar 2021.

Regeringen støtter styrkelsen. Vi vil desuden fortsat fremme et mere ambitiøst arbejde med sortlisten. Jeg vil på Økofin fremføre dette synspunkt som oplæg til en bredere drøftelse på Økofin i starten af det nye år. Håbet er, at vi kan bruge tiden indtil da til at mobilisere ligesindede lande.

Der er dog desværre ingen garanti for hurtige eller vidtgående resultater, da Danmark klart er det land, som er mest optaget af behovet for at styrke arbejde med sortlisten.

14. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 3. Danmarks stemmeafgivning vedrørende EU's 2020-budget

EUU alm. del (19) – bilag 177 (notat vedrørende mandatgivning i EUU og EU's budget i årene 2016-2020)

KOM (2019) 0400 – bilag 3 (notat vedrørende aftale om EU's budget for 2020)

Finansministeren: Jeg er glad for, at jeg i dag har mulighed for at redegøre for forløbet for regeringens stemmeafgivelse i forbindelse med budgetaftalen for EU's 2020-budget. Jeg vil samtidig også redegøre for fejlen i den oversigtstabel, som Finansministeriet sendte til Europaudvalget den 19. november.

Lad mig starte med det sidste. Finansministeriet lavede desværre en menneskelig fejl i en oversigtstabel, som blev sendt til Europaudvalget. Det er dybt beklageligt. Finansministeriet har undskyldt over for mig, og jeg vil i dag benytte lejligheden til at undskylde over for udvalget. Det er indiskutabelt, at det materiale, vi sender til Europaudvalget og andre udvalg, selvfølgelig skal være korrekt. Derfor er det også dybt beklageligt, at det ikke var tilfældet. Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at sige tak til Jens Rohde, som dygtigt og hurtigt opdagede, at vi havde lavet en fejl. Det syntes jeg, at der er al mulig grund til at anerkende. Fejlen indebar, at udgiftsniveauet for forpligtelser i EU-budgettet fremstod 788 mio. euro højere, end det var. Det skyldes, at den budgetlinje, der vedrører fleksibilitetsinstrumentet, var talt med i summen to gange. Det er selvfølgelig en klokkeklar fejl, og Finansministeriet lægger sig fladt ned og siger, at det er sådan, det forholder sig.

Det er samtidig vigtigt at understrege, at fejlen i oversigtstabellen ikke har haft en indflydelse på regeringens vurdering af, at det var bedst at stemme imod budgetaftalen. Det var regeringens vurdering, at budgetaftalen simpelthen lå for langt fra det, der var i Danmarks interesse. Og en lignende vurdering har man bl.a. foretaget i Sverige, Holland og Østrig, der heller ikke fandt, at det var en aftale, de kunne stå inde for. Det er samtidig også vigtigt at sige om den fremsendte tabel, at der på intet tidspunkt i forhandlingsforløbet har været tvivl om, at budgetaftalen både overholdt EU's forpligtelsesloft og betalingsloft. Så det spørgsmål har ikke været aktuelt i vurderingen af budgetaftalen.

Fejlen indebar, at det så ud, som om loftet for forpligtelser var overskredet, selv om det ikke var tilfældet. Det var selvfølgelig på alle måder beklageligt, og jeg skal som også her gentage, at det naturligvis skal være sådan, at det, vi sender over og oplyser til Folketinget, herunder Europaudvalget, er i orden.

Jeg vil også gerne redegøre for, hvorfor regeringen så valgte at stemme imod EU-budgetaftalen for 2020. Den vigtigste årsag til, at regeringen valgte at stemme nej, var, at Rådet næsten ingen indrømmelser fik i forhandlingsforløbet. Udgifterne blev desværre højere og højere, og antallet af ansatte i EU steg – alt sammen endda i forhold til Kommissionens forslag. Det er derfor regeringens samlede vurdering, at det mandat, jeg fik af Europaudvalget den 28. august, bedst kunne anvendes til, at Danmark stemte nej.

Budgetaftalen går på særlig fire centrale punkter i den modsatte retning af det mandat, jeg fik den 28. august. For det første lagde jeg i forhandlingsoplægget vægt på, at det samlede udgiftsniveau skulle reduceres i forhold til Kommissionens forslag. Det er ikke sket – tværtimod er forpligtelserne øget med 400 mio. euro. Og betalingerne er kun nedjusteret med ca. 50 mio. euro. Vi har efterfølgende fået nye tal fra Kommissionen, der viser, at det er en lille smule lavere end de 50 mio. euro, men det er ikke noget, der rykker ved den principielle diskussion.

For det andet pegede jeg i forhandlingsoplægget på, at der var behov for en større forpligtelsesmargin til at håndtere uforudsete udgifter. Det er gået i den modsatte retning. Forpligtelsesmarginen blev reduceret fra 1,8 mia. euro til 1,5 mia. euro.

For det tredje pegede jeg i forhandlingsoplægget på, at Kommissionens meget store stigninger til udgiftsområde 1A med fordel kunne reduceres, så det samlede udgiftsniveau blev lavere. Det er heller ikke sket. Udgifterne til budgetkategorien er i stedet steget endnu mere. Med 568 mio. euro i forpligtelser og 200 mio. euro i betalinger i forhold til Kommissionens forslag. Det svarer til en stigning på 1,8 mia. euro i forhold til 2019.

For det fjerde vægtede jeg i forhandlingsoplægget en stram og budgetansvarlig linje, hvad angår EU's administrationsudgifter. Det syntes jeg desværre heller ikke er indeholdt i budgetaftalen. Her stiger administrationsudgifterne med over 300 mio. euro sammenlignet med 2019. Samtidig med det medfører budgetaftalen et betydeligt løft i antallet af EU-ansatte. Godt 500 ekstra årsværk i forhold til 2019.

Samlet set indebærer aftalen et udgiftsniveau i forpligtelser på knap 169 mia. euro. Det er ca. 400 mio. euro højere end Kommissionens oprindelige forslag. Hertil kommer, at det indgik i regeringens og i øvrigt også i andre landes overvejelser, at forpligtelsesniveauet i budgetaftalen er 1,9 mia. euro over Rådets position. Det mener jeg var en stor afstand, og det mener man også i andre lande.

Jeg vil derfor slutte af med at fastslå, at regeringen på den baggrund – ud fra en samlet vurdering – nåede frem til, at et nej ville være den rigtige måde at håndtere det mandat, vi havde fået, på. Men det er også vigtigt at sige, at det selvfølgelig er en politisk vurdering på baggrund af det mandat, der er givet. Og jeg har respekt for, at andre har tilkendegivet, at hvis det var dem, der skulle have stemt, ville de have valgt at stemme anderledes. Men det er en regeringsopgave at tage en beslutning ud fra en samlet vurdering af, hvad der er i Danmarks interesse. Og det var på den baggrund, at vi valgte at stemme nej – i øvrigt i lighed med bl.a. Sverige, Holland og Østrig.

Formanden understregede, at det interessante for udvalget var den beslutning, som regeringen havde truffet i forhold til det, der var lagt op til i mandatatet. Hun syntes ikke, at ministeren kom særlig godt omkring det problem i sin forelæggelse.

Jan E. Jørgensen mente, at det – de mange og store tal taget i betragtning – ville have været gavnligt for den pædagogiske fremstilling, hvis udgifterne havde været opgjort i procent af det

samlede EU-budget. Det havde gjort det nemmere at forholde sig til de enkelte dele af budgettet. Det forekom ham i øvrigt uforståeligt, at regnefejlen ikke var blevet fanget i Finansministeriet, når et folketingsmedlem forholdsvis hurtigt havde kunnet se, at den var gal. Hvordan opstod fejlen? Hvorfor blev den ikke opdaget? Og afveg størrelsen på det samlede budget, som Finansministeriet så det, fra det, som EU anså for at være den reelle størrelse på budgettet?

Rasmus Nordqvist savnede politiske begrundelser for, at budgettet i henhold til ministerens udsagn skulle ligge for langt fra danske interesser. Der var netop skruet op for udgifterne til klima, miljø og ungdom. Var det de øgede midler til ungdomsbeskæftigelsesinitiativet eller LIFE-programmet, der ikke var i Danmarks interesse? Budgettet indeholdt meget høje tal, der kunne virke gak – som regeringen selv havde kaldt det – så det ville være mest illustrativt at gøre f.eks. administrationsudgifter op i procentandel af det samlede budget. Da han hørte, hvilke lande der også stemte nej til 2020-budgettet, kunne han ikke lade være med at tænke på, om der var en sammenhæng med forhandlingerne om MFF'en – ligesom det var tilfældet sidst, regeringen stemte nej til et EU-budget. Der kunne være ræson i at have politiske og forhandlingsstrategiske bevæggrunde, men så var man ude i en politisk diskussion om et budget, som han ellers kun kunne rose.

Jens Rohde kvitterede for ministerens undskyldning, som han ville tage til efterretning. Det undrede ham, at regeringen ikke tog konsekvensen rent politisk. Udvalget er dybt afhængig af den måde, regeringen formulerer sig på i samlenotater og andet skriftligt materiale, der tilgår udvalget før mandatgivningen. Udvalget spørger ind til regeringens hensigter, får svar og foretager på den baggrund en vurdering af, om der skal gives mandat. Når regeringen korrigerede for regnefejlen, nåede man frem til en afvigelse fra Kommissionens forslag, der gik fra at være 1.320 mio. euro til at være 400 mio. euro. Det var et betragteligt nedslag i afvigelsen. Alligevel valgte regeringen at fastholde, at det var en væsentlig afvigelse i forhold til Kommissionens udspil. Han forstod ikke, at det ikke gjorde en forskel i regeringens vurdering, om man var 1,32 mia. euro eller 400 mio. euro fra Kommissionens udspil. Var promiller væsentlige afvigelser? I givet fald var der mange partier, der hurtigt kunne finde argumenter for at stemme imod regeringens finanslov. EU's skal have budget, så EU kan svare sine forpligtelser – det vil altid være et udtryk for et kompromis mellem lande, Kommissionen og Europa-Parlamentet. Det handler om ansvarlighed. Spurgte man Europa-Parlamentet og Rådet, ville de mene, at udgiftsniveauet var for højt, men flertallet ville alligevel stemme for. Det er at sammenligne med, at der er partier, der i sidste ende af principielle årsager også stemmer for finansloven i Danmark.

Han havde i øvrigt noteret sig, at der i regeringens samlenotat stod, at det var væsentligt, at flygtninge- og migrationsområdet, grænsekontrol, Frontex etc. blev opprioriteret. Det var sket, men det var ikke nævnt i regeringens seneste notat. På den måde var det nemt for finansministeren at sige, at regeringens prioriteter var blevet negligeret. Fra Kommissionens budget til den endelige aftale var svig, bekæmpelse af arbejdsløshed, en horisontal klimaindsats, nødhjælp og humanitær bistand samt forskning, herunder Horisont 2020 og Erasmus, blevet opprioriteret. Gik de prioriteringer imod regeringens politik?

Katarina Ammitzbøll takkede Jens Rohde for at have regnet på tallene – og modtog ministerens undskyldning. Regeringen havde lagt ”afgørende vægt på”, at budgettet skulle holde sig inden for rammen. Det blev det. Regeringen kaldte sig budgetstrammer, men også andre partier gik ind for et stramt budget, som det også havde været drøftet tidligere i udvalget, men uden at negligere, at EU er en vigtig spiller, og at der er forventning om, at EU skal løfte flere og flere opgaver – deriblandt på klimaområdet og inden for forskning. Statsministeren talte også om et nyt asylsystem. Hun påpegede, at Danmark ikke skulle stemme imod, fordi andre lande gjorde det.

Tommy Ahlers ville gerne vide, hvornår regeringen første gang gjorde sig det klart, at det kunne ende med, at Danmark ville stemme nej. Var den beslutning baseret på den fejlagtige budgetoverskridelse eller på de korrekte tal?

Formanden understregede, at ministeren tydeligt havde sagt, at udgiftsloftet ikke var overskredet. Det fik man fastslået, da regeringen blev gjort bekendt med regnefejlen. Forhandlingsoplægget var meget klart: ”Regeringen vil lægge afgørende vægt på, at de udgiftslofter, der var fastsat i den flerårige finansielle ramme, overholdes”. Der var ikke lagt afgørende vægt på andet end det. Hun var forundret over ministerens redegørelse, for hvilke andre punkter havde spillet ind i regeringens beslutning om at stemme imod budgettet? Hvordan skulle Europaudvalget have vidst, at regeringen kunne tænkes at stemme imod med andre begrundelser, end at udgiftsloftet var overskredet? Det var det eneste punkt i mandatet, hvor der var lagt op til at stemme imod. Hun forstod ikke, hvorfor regeringen forud for sit nej ikke var kommet tilbage til Europaudvalget for at diskutere en ændring af mandatet. Det var tydeligt, at den redegørelse, ministeren nu gav, for bevæggrundene for at stemme imod, ikke var en del af det mandat, som ministeren bad om i august.

Finansministeren beklagede regnefejlen. Finansministeriet ville gøre alt, hvad der stod i dets magt for, at den slags ikke gentog sig i fremtiden. Der var tale om en beklagelig, menneskelig fejl hos ellers dygtige folk i ministeriet, men de ekstra millioner euro burde have fået klokkerne til at ringe, inden tallene blev sendt ud.

Ministeren ville sørge for, at Jan E. Jørgensen modtog et budget illustreret i procentandele, for et beløb kan ganske rigtigt være stort og samtidig udgøre en relativ lille del af et samlet EU-budget.

Der kunne være forskellige syn på, om man ville lægge beløbene i budgettet til grund for en beslutning. Selvfølgelig var der forskel på, om der var tale om 1,32 mia. eller 400 mio. euro, men det var under alle omstændigheder mange penge. De 400 mio. euro forekom også regeringen at være for meget.

Til Tommy Ahlers sagde han, at det ikke var notatet med fejlregningen, der lå til grund for regeringens beslutning. Det notat blev udarbejdet, efter Danmarks holdning var tilkendegivet.

I et samlet svar på spørgsmål om grunden til regeringens beslutning om at stemme nej sagde ministeren, at budgetaftalen var meget dyr på forpligtelsessiden. Det var sidste år i den flerårige budgetramme og sidste år med Storbritannien som medlem. Regeringen mente, at budgetaftalen på en række områder gik i den modsatte retning af de centrale prioriteter i forhandlingsoplægget. Det betød dog ikke, at der ikke var områder, hvor der var trukket i en anden retning.

For det første havde ministeren i forhandlingsoplægget lagt vægt på, at både niveauet for forpligtelser og betalinger skulle reduceres i forhold til Kommissionens forslag. Det endte desværre med at gå i den modrette retning, idet budgetaftalen blev 400 mio. euro dyrere på forpligtelsessiden, end Kommissionens forslag havde lagt op til.

For det andet pegede ministeren i forhandlingsoplægget på, at der var brug for større forpligtelsesmarginer til at håndtere uforudsete udgifter. Kommissionen havde foreslået 1,8 mia. euro; den post blev reduceret til 1,5 mia. euro. Det mente regeringen var uklogt på grund af et uforudsigeligt 2020 med Brexit og situationen i Tyrkiet.

For det tredje sagde ministeren i forhandlingsoplægget, at Kommissionens meget store stigning til udgiftsområde 1A med fordel kunne reduceres, så det samlede udgiftsniveau blev lavere. Det gik desværre helt anderledes, for i den endelige budgetaftale blev forpligtelsesdelen til området øget med 568 mio. euro og betalingerne med 200 mio. euro i forhold til Kommissionens forslag. Det svarede til stigninger på ca. 1,8 mia. euro i forhold til 2019.

For det fjerde vægtede han i forhandlingsoplægget en stram og budgetansvarlig linje for administrationsudgifterne. Det var ikke tilfældet efter regeringens politiske vurdering.

Hvad angik forhandlingsoplæggets formuleringer, sagde ministeren, at regeringen forhandler i Rådet på baggrund af forhandlingsoplæg fra Europaudvalget. Det tog den i sagens natur meget alvorligt. Når forhandlingerne på et rådsmøde bevæger sig, er det regeringens opgave et forvalte det forhandlingsoplæg, udvalget har givet. Der kan dermed opstå situationer, hvor regeringen ud fra en samlet betragtning følger sit forhandlingsoplæg mest loyalt ved at stemme nej – også selv om et forhandlingsoplæg ikke indeholdt formuleringer om ”afgørende vægt på”, også selv om en specifik ”afgørende vægt på” ikke var udløst. F.eks. blev der i 2013 også sagt nej til 2014-budgettet fra dansk side, selv om der heller ikke dengang var tale om en afgørende vægt, der var udløst. Det var altså ikke sådan, at regeringen kun kan stemme nej, hvis en prioritet, den har lagt ”afgørende vægt på” ikke er indfriet. Det må være den samlede vurdering af den samlede aftale sammenholdt med mandatet, der gør sig gældende. Det var på den baggrund, regeringen havde truffet sin beslutning.

Ministeren var enig i, at nogle af punkterne i mandatet var opfyldt ved budgetaftalen. Det gjaldt overholdelsen af EU's udgiftslofter, som regeringen havde lagt ”afgørende vægt på”. Det kunne også siges for prioriteringen om, at finansforordningens artikel 15,3 ikke var blevet bragt i anvendelse. Ligeledes var den grønne omstilling og EU's eksterne migrationstiltag, herunder

Frontex, blev prioriteret som ønsket. Til gengæld var det ministerens vurdering, at forhandlingsresultatet på andre punkter lå for langt væk fra, hvad man i henhold til mandatet kunne sige var i Danmarks interesser. Derfor konkluderede regeringen, at det ud fra en samlet vurdering var rigtigt at stemme nej. Det var ikke en nem beslutning, men skyldtes, at det samlede resultat var for dårligt.

Ministeren havde noteret sig, at de tre andre budgetrestriktive lande – Holland, Sverige og Østrig – var nået frem til samme konklusion, men Danmark stemte selvfølgelig i henhold til, hvad der med danske øjne var rigtigt at gøre på baggrund af det mandat, regeringen havde fået af Europaudvalget – og ikke med baggrund i, hvad andre lande stemte. Ministeren var glad for, at der var et godt samarbejde med disse lande – også i arbejdet med det kommende budget. Det var også hans opfattelse, at der var bred opbakning til den budgetrestriktive linje blandt Folketingets partier – og til, at det generelt var i Danmarks interesse. Så det satte han ikke spørgsmålstegn ved. Det ændrede dog ikke ved, at man i en konkret sag kan have forskellige vurderinger af, hvad er der den rette beslutning. Med udgangspunkt i danske interesser valgte regeringen i det aktuelle tilfælde at stemme nej – herunder også på det grundlag, at antallet af medarbejdere i EU steg med 500 fra 2019 til 2020 på et tidspunkt, hvor man kunne forvente en britisk udtrædelse af EU.

Formanden var i sin egenskab af formand for udvalget mest optaget af, hvorvidt regeringen havde ageret i overensstemmelse med det mandat, den havde bedt om. Hun gentog sit spørgsmål om, hvordan udvalget – på baggrund af mundtlige og skriftlige forelæggelser – på nogen måde kunne have forudset, at regeringen kunne finde på at stemme imod aftalen. I mandatet var der kun et sted brugt ”afgørende vægt på”, nemlig om overholdelsen af udgiftslofterne i den flerårige finansielle ramme. Den vægtning betød, at regeringen kunne vælge at stemme imod, hvis loftet blev overskredet. Men det gjorde det ikke. Denne sag handlede om tillid og om, at det skulle give mening at diskutere indholdet af regeringens mandater fredag efter fredag. Hvornår i processen havde Danmark besluttet sig for at stemme nej?

Jens Rohde sagde, at ham bekendt tilsluttede Socialdemokratiet sig også mandatet, da den tidligere regering skulle have mandat til 2019-budgettet. Derfor undrede det ham, at man nu ikke kunne gå med til 2020-budgettet, til trods for at margenen for forpligtelser var højere end i 2019-budgettet. Der var 10 punkter i mandatet, som regeringen lagde betydelig vægt på. To af de punkter kunne man tage en politisk afvejning af, hvorvidt de var overholdt. Var 2,7 promille meget eller lidt? Var marginen rigtig eller ej? Men det var ikke til diskussion, hvorvidt de andre 8 var imødekommet i aftalen. Hvis man fik fået 8 ud af de 10 punkter igennem, plejer man at være nogenlunde tilfreds. Finansministeren forklarede, hvordan den forrige socialdemokratiske regering også havde kunnet stemme nej til 2014-budgettet. Det skete sjovt nok også lige forud for MFF-forhandlingerne, så det kunne godt ligne en tanke: Man gjorde det igen. Det var faktisk morsomt at læse notatet fra Finansministeriet om, hvorfor man havde valgt at sige nej, for det var identisk med det fra 2013 forud for nej til 2014-budgettet.

Kunne ministeren ikke bekræfte, at Finansministerrådet selv havde bedt om flere grænsesoldater og også selv havde besluttet, at Udenrigs- og Sikkerhedstjenesten skulle øges med flere årsværk?

Jan E. Jørgensen fandt situationen alvorlig. Ikke så meget regnefejlen, men snarere det spørgsmål, som Tommy Ahlers havde stillet: Var regeringens nej til budgettet baseret på, at den troede, at det var højere, end det rent faktisk var? Tallet i notatet til Europaudvalget måtte være lig det tal, som finansministeren anså for at være det rigtige – også på det tidspunkt, hvor regeringen besluttede sig for at stemme nej. Kunne udvalget få et klart svar på det?

Han mindede regeringen om, at det ikke er parlamenterne i Holland, Sverige eller lignende, der udgør regeringens parlamentariske grundlag. Europaudvalget bestemmer Danmarks politik i EU.

Jan E. Jørgensen måtte minde ministeren om, at der er gradueringer i et mandat: "lægge vægt på", "lægge stor vægt på" og "lægge afgørende vægt på". Det var de tre kategorier, regeringen skulle forholde sig til. Nu sagde ministeren så, at "stor vægt" kunne være det samme som "afgørende vægt" forstået på den måde, at det at "lægge stor vægt på" noget også kunne føre til et nej fra dansk side – ligesom det skete i 2013 (til 2014-budgettet), hvor der også var en socialdemokratisk statsminister. Kunne man under en socialdemokratisk regering ikke regne med definitionerne på mandatbegreberne? Det duede jo ikke. Så var regeringen nødt til at gøre mandaterne meget tydeligere og forklare, hvad de så faktisk indeholder. Han mente, at der var en bred enighed om, at kun formuleringen "at lægge afgørende vægt på" kan føre til et nej. Fastholdt ministeren virkelig, at regeringen ved brug af "stor vægt på" kunne tænkes at stemme både ja og nej? Hvis det var tilfældet, var et svært at se meningen bag, at udvalget skulle give mandater fredag efter fredag.

Formanden korrigerede for en god ordens skyld Jan E. Jørgensen: Mandatet indeholdt kun formuleringer om "arbejder for", "vægt på" og en enkelt om "afgørende vægt på".

Finansministeren var helt bevidst om, at det ikke er parlamenter i andre lande, der giver mandater til Danmark. Beslutninger skal tages på baggrund af mandater fra Europaudvalget. Det stod hævet over enhver diskussion. Nej, det forkerte tal i den tabel, som udvalget havde modtaget, lå ikke til grund for regeringens beslutning, lød svaret på Tommy Ahlers og Jan E. Jørgensens spørgsmål. Der var sket en sammenlægningsfejl efterfølgende, og den kom – som han allerede havde beklaget – ved et uheld med i tabellen. Regeringen havde altså ikke truffet en beslutning på et fejlagtigt grundlag.

Til Jens Rohde sagde ministeren, at margener på forpligtelsesdelen af budgettet er vigtige, i fald man kommer i en situation, hvor der er brug for et råderum til at håndtere uforudsete udgifter. Ellers skulle der tilføres nye penge til forpligtelserne for, at de kunne komme til udbetaling. 2020 kunne potentielt blive et år med mange og store udfordringer på den europæiske

scene – bl.a. Brexit. Det kunne meget vel forholde sig sådan, at den britiske udtrædelse – desværre – kom til udfolde sig i fuldt flor i løbet af de kommende måneder. Og man vidste endnu ikke, om der blev tale om et hårdt eller mere velordnet Brexit.

Til formanden sagde han, at udvalget på forhånd ikke kunne vide, om regeringen ville stemme ja eller nej, for det afhang på forhandlingsforløbet. Han delte opfattelsen af, at hvis det, som regeringen lagde "afgørende vægt på", ikke var gået hjem, havde det nærmest udløst et automatisk dansk nej. Men det var ikke tilfældet her; her beroede det på en samlet vurdering fra regeringens side. På baggrund af forhandlingsresultatet og det indhentede mandat var det regeringens bedste skøn, at det var i Danmarks interesse at stemme nej. Ikke fordi andre lande gjorde det, eller fordi der en var sammenhæng med det flerårige budget, men fordi det var bedst for Danmark. Mandag den 18. november var den dato, hvor regeringen på baggrund af forhandlingernes udvikling tilkendegav, at man fra dansk side ikke kunne tilslutte sig.

Søren Søndergaard ville ikke holde regeringen ansvarlig for det materielle indhold af stemmeafgivelsen. Regeringen stemte fornuftigt; den stemte nej. Enhedslisten kunne heller ikke kritisere regeringen for regnefejlen. Sådanne fejl opstår, men bliver først et rigtigt problem, hvis man forsøger at skjule eller bagatellisere den, men det var ikke tilfældet her. Enhedslisten ønskede til gengæld at sætte en finger på uklarheden i regeringens mandater generelt. Det havde partiet fremhævet i flere år under skiftende regeringer, og her havde man et godt eksempel. Ministeren fremlagde en holdning, der var lig en holdning i det politiske system – i Finansministeriet og i embedsapparatet. Det skulle denne sag skabe anledning til at ændre på. Kun i to situationer kan regeringen stemme nej til et EU-forslag: 1. Hvis regeringen over for udvalget har lagt afgørende vægt på et element, som ikke bliver indfriet og 2. Hvis der opstår noget helt nyt og uventet i forhandlingerne. Her var det klogt at tage et parlamentarisk forbehold. Ingen af de to muligheder var relevante her. Han forstod, at der var forskellige tolkninger indlejret i systemet på grund af den måde, som mandater igennem mange år var givet på, men han mente ikke, at man kan pulje tilstrækkeligt mange "arbejde for" og "lægge vægt på", der ikke er imødekommet, til et samlet nej. Det ville betyde, at udvalget aldrig kan vide, hvad det giver mandat til. Regeringen ville så kunne komme med et forhandlingsoplæg med 10 prioriteringer, den vil arbejde for, og så tage til Bruxelles og stemme nej til at forslag.

Han ville ikke bruge lejligheden til at gå efter regeringen, men til at forfølge problemet med de uklare mandater. Derfor håbede han, at sagen kunne give anledning til at nedsætte et lille udvalg til at se på mandatgivningen. Han var sikker på, at ministeriet og ministeren også ville gå aktivt ind i arbejdet for at undgå den lignende situationer fremover.

Jan E. Jørgensen var enig med Søren Søndergaard i, at det er forskel på at forsøge at skjule en fejl og lægge sig fladt ned og indrømme, som regeringen havde gjort. Der måtte være forskellige konsekvenser af og en fælles forståelse for brugen af henholdsvis "afgørende vægt på", "stor vægt på" og "vægt på". Og brugen af udtryk som enormt meget vægt eller andet skulle elimineres. Det nyttede ikke noget at sige, at regeringen også tog fusen på udvalget i 2013, og derfor måtte man forvente, at den gjorde det igen nu. Han takkede formanden for at

understrege, at regeringen ikke havde brugt formuleringen "stor vægt på", men bare "vægt på"; det gjorde situationen endnu mere alvorlig.

For at det hele skulle give mening, måtte det være sådan, at regeringen kun kan stemme nej i de tilfælde, hvor den lægger "afgørende vægt på" noget. Hvis regeringen havde sagt, at den ville "lægge afgørende vægt på", at Danmarks prioriteter blev tilgodeset i budgettet, måtte det være op til en fortolkning og politisk vurdering, og udvalget ville være klar over, at det kunne ende med et dansk nej. Det var trods alt sjældent, at Danmark stemte nej til budgettet. For at udvalget kunne have tillid til, at regeringen forhandler i Bruxelles på baggrund af mandatet fra Folketinget, var det vigtigt både at vide, hvornår regeringen kunne komme i en situation, hvor den stemte for noget, eller hvor den stemte imod noget.

Tommy Ahlers spurgte, hvilke uforudsete drejninger forhandlingerne havde taget, som fik regeringen til i sidste ende at stemme nej. Det måtte være sket noget forudset, for hvis det var forventet, skulle regeringen have sikret, at det var indeholdt i mandatet. Og hvor tæt var regeringen på et ja til budgettet? Kunne ministeren sige, hvor mange procenter eller promiller resultatet skulle have rykket sig, for at regeringen havde stemt ja?

Formanden var enig i behovet for en arbejdsgruppe. Hun gentog, at mandatet stod helt klart for hende: Der var kun lagt afgørende vægt på én ting. Hun gentog sit spørgsmål om, hvorvidt udvalget kunne have forudset, at Danmark ville stemme imod. Regeringen kunne have tilføjet en bemærkning om, at den forbeholdt sig retten til at stemme nej ved en samlet vurdering. Men det var ikke sket. Kunne ministeren bekræfte, at der ikke hverken skriftligt eller mundtligt var antydning af et nej til budgettet fra regeringens side? Havde ministeren i øvrigt under forhandlingerne overvejet at konsultere EU-ordførerne eller hende som europaudvalgsformand om en justering af mandatet? Det fremgik ingen steder, at Danmark kunne tænkes at stemme nej, for udgiftsloftet var ikke blevet overskredet.

Finansministeren forsikrede om, at regeringen tog samarbejdet med udvalget dybt alvorligt. Det var godt at have principiel diskussion om mandater. De er handlerum til regeringen til at træffe beslutninger på Danmarks vegne, så hvis man kunne styrke det samarbejde og blive klarere på, hvordan man bedst holder hinanden orienteret, var han positivt indstillet.

Til formanden sagde ministeren, at regeringen havde vurderet, at der ikke var behov for at kontakte hende eller EU-ordførerne, idet regeringen mente, at den holdt sig inden for det afgivne mandat. Som Jan E. Jørgensen sagde, hørte det blandt sjældenhederne at stemme nej til budgettet. I langt de fleste tilfælde vil et dansk nej være udløst af, at man i forhandlingerne ikke er blevet imødekommet på et eller flere punkter, som i regeringens forhandlingsoplæg er tillagt "afgørende vægt". Det var udgangspunktet. I særlige situationer kan det dog være relevant at stemme nej til resultatet, selv om den "afgørende vægt" ikke er udløst. Det kan ske ud fra en vurdering af, at et dansk nej vil være den mest loyale forvaltning af det samlede forhandlingsoplæg. Det var regeringens opfattelse her: at den varetog Danmarks interesser inden for det forhandlingsmandat, den havde fået. Det kunne partierne have en anden holdning til,

men det var regeringens ansvar at træffe en beslutning på baggrund af mandat og forhandlingsresultat.

Formanden henviste til ministerens bemærkning om at holde sig inden for mandatet. Hvor fremgik det af mandatet, at regeringen holdt sig inden for rammen ved at stemme nej? Det må ikke være sådan, at regeringen kan liste en række underpunkter og efterfølgende – uden at have gjort opmærksom på det ved mandatgivningen – komme retur og sige, at de ud fra en samlet vurdering førte til et nej. Hvis ministeren fastholdt sin forklaring, var der så et eneste mandat, hvor regeringen ikke kunne agere modsatrettet af det, der var lagt op til i mandatet – hvis de punkter, der var lagt ”afgørende vægt på” ellers var opfyldt? Havde ministeren tænkt over rækkevidden af at konkludere, at regeringen holdt sig inden for rammen af det aktuelle mandat, da den stemte nej? Det havde vidtrækkende konsekvenser, hvis det var regeringens linje.

Jens Rohde havde fået gennemregnet udgifterne til administration i EU i tre instanser i Bruxelles. De var på 6,086 pct., og fraregnede man omkostningerne til de europæiske skoler og pensioner for at finde frem til den egentlige administrative byrde, var den på 4,7 pct. I danske kommuner var administrationsudgifterne derimod på ca. 10 pct. Det talte imod historien om de sindssygt høje administrationsudgifter i EU. Ministeren kunne vælge at sige, at de 6,086 pct. lå 0,86 pct. for højt, og at det også var mange penge og dermed få terminologien til at passe ind i hans egen politiske virkelighed.

Jens Rohde forstod ikke, at finansministeren ikke frygtede perspektiverne i den aktuelle situation. Det var muligt, at Søren Søndergaard mente, at mandatet var uklart, men han kunne af referatet fra mødet den 28. august se, at Radikale Venstres mandat var klokkeklart, idet han der havde kaldt regeringens budgetrestriktivitet for dansk fedterøvspolitik. Han måtte altså konkludere, at Radikale Venstres mandat ikke betød noget i denne sammenhæng, men det var ikke op til ministeren at vurdere eller tolkne mandater fra partierne. De afgives ud fra egne holdninger. Han hørte ikke finansministeren tilbage i august bede Nye Borgerlige, Dansk Folkeparti og Enhedslisten om mandat. Det kunne han bare have gjort. Hvert parti gør i sidste ende gør op med sig selv, hvor snævert mandatet er, og giver i øvrigt mandat ud fra, at regeringen skal have manøvrer muligheder i det europæiske samarbejde. Hvis tilliden forsvandt, ville hvert parti sætte sine rammer, og så skulle alle ministre konsultere hvert enkelt parti og forhandle sig frem. Det ville ikke blive nemt. Jens Rohde håbede, at regeringen ville gøre sig umage for at genskabe tilliden mellem regeringen og udvalget og de partier, der normalt giver regeringen dens mandater.

Jan E. Jørgensen sagde, at det var påvist, at EU's borgere tror, at EU's administrationsudgifter er langt højere, end de i virkeligheden er, netop fordi politikere bruger skræmmebilleder om store mængder Bruxelles-bureaukrater, der flytter papirer. Men de var netop ikke høje, når man sammenlignede med kommuner og ngo'er. Statsministeren havde kaldt størrelsen af ad-

ministrationsudgifter i EU's budget for fuldstændig gak – det var en farlig retorik. Den bemærkning havde da også fået en kommentar med på vejen fra budgetkommissæren om, at sådan taler man ikke til sine venner.

Om mandatgivningen sagde Jan E. Jørgensen, at det ikke kan være sådan, at regeringen tager til Bruxelles med et mandat fra de EU-positive partier, og hvis resultatet blev et andet end det, der var lagt op til i mandatet, kunne regeringen bare blive reddet af Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige, der syntes, at det var fint at stemme nej. De partier, der står bag et mandat, må også være de partier, der er tilfredse med resultatet, når ministeren kommer hjem fra Bruxelles.

Tommy Ahlers gentog sit spørgsmål om, hvad der var sket, som regeringen ikke kunne have forudset, da den bad om mandatet, og hvad der havde skullet til for, at den havde stemt ja.

Lise Bech ville set i lyset af ministerens forklaring lægge regnefejlen bag sig. Mandatet måtte være en diskussion mellem de partier, der havde givet det, og regeringen. Hun kunne ikke sige noget dårligt om regeringens stillingtagen til 2020-budgettet.

Søren Søndergaard syntes, at det var en mærkelig øvelse at diskutere administrationsudgifter uden samtidig at diskutere, hvad man skulle administrere. Mon ikke man kunne finde nogle besparelser i administrationen i Europa-Parlamentet, f.eks. for kontoret for udlevering af luft-havns pas? Typen af opgaver var vigtig.

Jan E. Jørgensen havde brugt formuleringen, at ministeren kunne blive "reddet af" Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige. Var der da stillet et mistillidsvotum? Selv mente han, at man var i gang med at diskutere, hvordan regeringen havde forvaltet et konkret mandat, og hvad man skulle gøre fremover. Hvis der var en anden underliggende diskussion, måtte den komme på bordet. Hvis han havde tilhørt Venstre eller Radikale Venstre, ville han have været sur over den måde, mandatet var blevet fortolket på. Men han var ikke sur, for Enhedslisten havde ikke givet regeringen mandat i sagen. Han var dog enig i, at man skulle se på, hvordan man fremover kunne undgå lignende situationer. Han fik ikke fat i Jens Rohdes pointe: Gik han ind for en tillidsbaseret model eller klarere afgrænsning af mandaterne? Måske var dette ikke det rigtige forum at diskutere det i; Europaudvalget kunne internt tage diskussion om opfølgningen på dagens møde med finansministeren.

Formanden mente nu nok, at Søren Søndergaard burde være lidt sur, for han plejede at forholde sig grundlæggende principielt til arbejdsgangene i samarbejdet mellem Folketinget og regeringen. Man måtte finde frem til en løsning i den aktuelle sag. Ministeren havde stadig ikke svaret på, hvor der var belæg for, at udvalget kunne have vidst, at regeringen kunne finde på at stemme nej. Regeringen havde ikke ønsket at skitsere nogle handlemuligheder, men havde bare handlet på egen hånd. Udvalget blev holdt for nar.

Jan E. Jørgensen appellerede til en fælles forståelse og sikkerhed for, at mandater fra Folketinget overholdes. Processen er vigtig, hvis der skal være tillid til regeringen og sikkerheden for, at regeringen følger Folketingets holdning. Der var ikke stillet et mistillidsvotum, der var Folketingets ultimative våben, hvis en regering handler i strid med Folketingets ønske. Det var ikke Enhedslistens, Nye Borgerliges eller Dansk Folkepartis mandat, fair nok, men man drøftede, hvordan udvalget kunne have vidst, at regeringen ville beslutte sig for et nej til budgettet. Det stod intet sted. Han ville også gerne vide, om der var sket noget nyt og uforudset undervejs i forhandlingerne. Og var ministeren enig i, at udvalget ikke var blevet advaret om det danske nej? Ja eller nej?

Katarina Ammitzbøll ville gerne nå frem til, hvordan man kunne undgå noget lignende fremover. Det kunne der godt være en fare for, fordi statsministeren havde lagt en EU-kritisk linje i flere sager, så hvad mon det næste blev, udvalget skulle forholde sig til? Det var vigtigt for Det Konservative Folkeparti at sikre effektivitet ved at have klarhed og ordentlighed i samarbejdet. Hun tilsluttede sig ideen om en arbejdsgruppe.

Finansministeren ville tage udvalgets bemærkninger til efterretning. Han bekræftede, at den gode dialog og proces var i alles interesse. Regeringen ville derfor gerne medvirke til, at man i fællesskab kunne bedre samarbejdet. Uanset hvem der måtte være i regering, var det i Danmarks interesse, at mandaterne blev givet på en måde, så regeringen havde manøvrer muligheder i forhandlingerne. Det kræver selvfølgelig en gensidig dialog og tillid i samarbejdet, og det var regeringens ønske og hensigt at efterkomme det. Det gjaldt i særlig grad i forhold til Europaudvalget med dets helt særlige og vigtige rolle. Han ville ikke blande sig i den interne debat mellem udvalgets medlemmer, men gøre det klart, at regeringen mente, at den havde overholdt det afgivne mandat. Begrundelsen var, at der var tale om en særlig situation, hvor det var relevant at stemme nej til et forhandlingsresultat, selv om den "afgørende vægt" ikke var i spil. Det danske nej opstod på baggrund af den samlede vurdering af mandatets indhold og forhandlingsresultatet, der lå på den anden side af, hvad regeringen kunne acceptere. Hvis forhandlingerne havde bevæget sig i en anden retning, kunne regeringen have endt med at stemme ja.

Til formanden sagde ministeren, at han i mandatet og i forelæggelsen for det første lagde vægt på, at både niveauet for forpligtelser og betalinger skulle reduceres i forhold til Kommissionens forslag. Det modsatte skete. Dernæst pegede han på, at der var brug for højere forpligtelsesmarginer til at håndtere uforudsete udgifter. Kommissionen havde foreslået et beløb på 1,8 mia. euro; det blev reduceret til 1,5 mia. euro. For det tredje havde han peget på en reduktion af Kommissionens meget store stigninger til udgiftsområder 1A, så det samlede udgiftsniveau blev lavere. Det gik i den stik modsatte retning. For det fjerde vægtede han i forhandlingsoplægget en stram og budgetansvarlig linje for EU's administrationsudgifter. Det mente han ikke, at forhandlingsresultatet var et udtryk for. Ministeren anerkendte fuldt ud, at der kunne være andre holdninger til det.

Formanden spurgte, om det manglende svar til Tommy Ahlers betød, at hun skulle sætte ham på talerlisten igen.

Søren Søndergaard pointerede, at ministeren skulle besvare alle spørgsmål. Skete det ikke, ville de blive stillet skriftligt. Formanden skulle være forvisset om, at udvalget var klar til at kølhale enhver minister, der ikke svarede på spørgsmål. Søren Søndergaard mindede om, at hans umiddelbare reaktion havde været at foreslå en arbejdsgruppe, hvor man kunne drøfte en fælles forståelse. Han havde også sagt, at var han uenig med ministerens fortolkning: Man kan ikke pulje "arbejde for" for at nå frem til at stemme imod. I hvert fald ikke uden et parlamentarisk forbehold.

Jens Rohde sagde, at ministeren tvang ham til at citere fra mandatet fra august: "En række medlemslande, herunder Danmark, er af den opfattelse, at fleksibilitetsinstrumenterne skal finansieres inden for betalingsloftet". Det var opfyldt i aftalen. Der stod endvidere: "Der lægges betydelig vægt på, at EU's budget afspejler den konsolideringsbestræbelse og løbende prioriteringer, som udgør rammerne for den nationale budgetlægning i EU's stater". Set ud fra prioriteringerne, som regeringen i notatet af den 19. november anpriste, måtte det siges at være opfyldt. Mandatet indeholdt også formuleringen: "Regeringen finder det positivt, at Kommissionen har valgt at efterlade en margin til betalingsloftet på 18,8 mia. euro. Og "Der lægges vægt på en sund finansforvaltning og transparens i budgetlægningen." Det måtte siges også at være overholdt, al den stund at de ni grundprincipper var overholdt. I det 20 pct. af budgettet på alle budgetlinjer gik til klima, måtte man også konkludere, at formuleringen: "Der lægges vægt på, at EU's budget understøtter den grønne omstilling og klimadagsorden" var indfriet. Det samme gjorde sig gældende for mandatets formulering om, at for "så vidt angår budgetkategori 3, sikkerhed og borgerskab, lægger regeringen vægt på, at migration og flygtningerelaterede udgifter prioriteres". Regeringen skrev også, at den lagde "betydelig vægt på" – hvad det så end betød – at "de særlige fleksibilitetsinstrumenter finansieres inden for EU's betalingslofter". Det var også opfyldt. Der stod også: "Med hensyn til budgetkategori 5, administration, vægtes en stram og budgetansvar linje". Dette punkt kunne man diskutere, men man holdt sig dog på de 6,086 pct.

Det var muligvis naivt, men han mente, at den tillidsbaserede model måtte være den bedste, og den, regeringen og Folketinget skulle arbejde henimod. Det ville være rigtig trøls for udvalget og regeringen og i øvrigt ikke i Danmarks interesse, hvis man skulle til at være restriktive. Han kunne ikke lade være med at tænke på, hvad man med tanke på dagens diskussion skulle gøre, når regeringen den 6. december skulle indhente mandat til landbrugsreformen og det flerårige budget. Det var nu meget uklart, hvad partierne bag et mandat kunne vente sig. Når ministeren hørte, at partierne bag mandatet ikke forstod den danske stemmeafgivning, ville han så som en tillidsskabende foranstaltning overveje at bede om en tillægsprotokol i EU, hvor Danmark anmodede om at få lov til at tilslutte sig 2020-budgettet?

Formanden gjorde sig overvejelser om de mandater, der lå forude. Og om det, der netop var givet tidligere på dagen, hvor der var tilslutning fra alle partier. Med sin gældende fortolkningslinje, kunne ministeren vel vælge også at gå imod det forslag? Hun havde stadig ikke fået oplyst, hvor i det aktuelle mandat det fremgik, at regeringen kunne tænkes at stemme imod. Hvorfor lagde ministeren sig ikke fladt ned og medgav, at det ikke fremgik af mandatet, og at regeringen heller ikke havde sagt det mundtligt, at der kunne opstå en situation, hvor den kunne tænkes at stemme andet end ja. Ministeren havde heller ikke redegjort for, om der var en udvikling undervejs, der gjorde, at regeringen ændrede holdning i forhold til det tidspunkt, hvor mandatet blev givet. Hvis det var ministerens holdning, at regeringen kan konkludere det modsatte af mandatets ordlyd, var det dybt bekymrende og svært at se, hvordan man skulle komme videre.

Jan E. Jørgensen udbad sig et notat om tolkningen af de forskellige former for mandatbegreber. Som han hørte det, havde regeringen i forhandlingerne måske ladet sig rive lidt med af svenskerne og ikke lige fået tjekket mandatet. Nu kunne regeringen så konstatere, at partierne bag mandatet ikke syntes, at regeringen skulle have stemt nej. Som en tillidsskabende foranstaltninger bakkede han op om forslaget om en tillægsprotokol om en ændret dansk stemmeafgivning.

Finansministeren gentog, at det var vigtigt for regeringen at have et godt og tillidsfuldt samarbejde med Folketinget og med Europaudvalget. Han var bekendt med, at den flerårige ramme skulle behandles på et møde meget snart. Han ville derfor gerne tage initiativ til at arrangere et møde med udvalgets medlemmer om den flerårige budgetramme, inden han skulle forelægge forhandlingsoplæg i sagen. På mødet ville der være en gennemgang af de vigtige elementer for regeringen, og partierne ville få lejlighed til at sige noget om, hvad de lagde vægt på i forbindelse med det kommende flerårige budget – alt med det formål at skabe så bred enighed som muligt om de danske prioriteter. Det var klart, at en sådan forudgående dialog på ingen måde skulle træde i stedet for den formelle behandling i udvalget.

Han forstod på Jan E. Jørgensen, at han gerne ville have et notat om, hvordan mandater skal tolkes set med regeringens øjne. Han tilsluttede sig, at sådan notat blev udarbejdet.

Om den tillægsprotokol, som flere medlemmer foreslog, sagde ministeren, at idet regeringen så beslutningen om et nej som den rigtige, og at den holdt sig inden for mandatet, ønskede den ikke at lave om på det. Det var i øvrigt i henhold til jurister i Udenrigsministeriet og Rådets Juridiske Tjeneste ikke muligt at ændre en stemmeafgivning i Ministerrådet, når det pågældende rådsmøde er overstået. Stemmeafgivningen er efter Rådets interne procedureregler herefter endelig. Rådet godkendte formelt EU's budget for 2020 på mødet den 25. november, og der blev den danske nejstemme registreret og dermed endelig. Ministeren foreslog at sende et notat til udvalget med en beskrivelse af proceduren.

Formanden takkede for invitationen til en drøftelse af den kommende mandatgivning. Hun understregede, at før man kunne lave flere mandataftaler, skulle man have løst problemet med,

at et mandat som det omtalte i henhold til ministeren gav mulighed for at stemme nej fra dansk side.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3734 (transport, telekommunikation og energi – telekommunikation) den 2.-3. december 2019

EUU alm. del (19) – bilag 185 (kommenteret dagsorden)

Erhvervsministeren forelagde dagsordenpunkterne 1 og 2, mens klima-, energi- og forsyningsministeren forelagde dagsordenpunkt 3. Alle punkter var til orientering.

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedrørende respekt for privatlivets fred og beskyttelse af persondata ved elektronisk kommunikation (e-privacy)

– *Generel indstilling*

KOM (2017) 0010

Rådsmøde 3734 – bilag 6 (samlenotat side 2)

Rådsmøde 3696 – bilag 5 (skriftlig forelæggelse af 28/5-19)

EUU alm. del (17) – bilag 528 (udvalgsmødereferat side 645 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 2/3-18)

Erhvervsministeren: På telerådsmødet den 3. december ventes formandskabet at sætte forslaget på til fremskridtsrapport. Det var ellers meningen, at det skulle have været på til generel indstilling – altså en første vedtagelse, inden forhandlingerne med Europa-Parlamentet kunne starte. På det vanlige forberedende møde mellem ambassadører, der afholdes forud for hvert rådsmøde, i fredags, blev det dog tydeligt, at der er et blokerende mindretal imod forslaget i dets nuværende form.

Det er derfor nu uvist, hvordan forslagens skæbne ser ud. Enten kan det kommende kroatiske formandskab tage teten op og forsøge at finde løsninger, som kan samle et flertal bag sig. Eller også kan den nye kommission trække forslaget tilbage og finde ud af, om man vil fremsætte et revideret forslag.

Jeg er ærgerlig over, at forslaget ser ud til at ryge i skraldespanden – i al fald for nu. For i overensstemmelse med Europaudvalgets mandat var den danske indstilling at stemme for forslaget. For til trods for, at forslaget stadig godt kunne blive bedre på nogle områder, mener jeg, at reglerne i det store og hele ville have styrket databeskyttelsen og er vigtige for at opdatere reglerne til den digitale virkelighed, vi lever i.

Givet situationen vil jeg ikke gå mere i detaljer her, og mens vi afventer det kommende formandskabs beslutning om at fortsætte forhandlingerne eller Kommissionens nye forslag, skal tiden i stedet bruges aktivt på at komme tættere på, hvad der måtte komme fra Bruxelles.

Der er for mig at se behov for at tage diskussionen om, hvordan virksomheder behandler vores data meget seriøst. Det her forslag var ikke let og løste ikke alle udfordringerne, men det havde været et skridt på vejen.

Den diskussion håber jeg, at vi her i udvalget kan have – bl.a. når/hvis der skal indhentes et nyt mandat. For mig at se er det nemlig vigtigt, at vi får en nødvendig snak om, hvordan vi går til det her enormt vigtige område.

For mens jeg tror – og håber på – at vi alle er enige om, at databeskyttelse er enormt vigtig, skal vi samtidig sørge for, at virksomheder kan bruge de digitale muligheder til f.eks. at skabe nye arbejdspladser og benytte sig af de mange digitale muligheder. Og vi skal gøre det lettere og tryggere – ikke sværere – for forbrugere og borgere at navigere i digitale tjenester.

Sluttelig vil jeg nævne, at udvalget blev forelagt sagen til tidligt forhandlingsoplæg i marts 2018. Udvalget er herudover blevet orienteret om sagen flere gange – senest skriftligt forud for råds-mødet den 7. juni i år.

Rasmus Nordqvist havde tjekket referater fra tidligere møder, hvor sagen havde været oppe og fra mandatafgivelsen i marts 2018. Ved disse lejligheder havde han udtrykt bekymringen over, at beskyttelsen ikke var vidtgående nok. Han opfordrede til, at der hurtigt blev taget kontakt til kommissæren på området for at sikre en ordentlig databeskyttelse for borgerne i Europa – og en langt større beskyttelse, end der var lagt op til i det seneste kompromisforslag. Den nuværende socialdemokratiske beskæftigelsesminister havde i sin tidligere egenskab af ordfører på området på europaudvalgsmøder udtrykt forståelse for de partier, der ikke kunne give mandat, fordi den danske position ikke var hård nok. Han ville sætte pris på at få uddybet regeringens holdninger og få en opdatering på, hvordan regeringen havde tænkt sig at gå videre med sagen.

Tommy Ahlers delte ikke helt ministerens ærgrelse over, at forslaget blev blokeret. I mandatet fra marts 2018 stod der, at ”på den baggrund lægger regeringen betydelig vægt på, at forslaget tilpasses, så reguleringen af behandlingen af elektronisk data i større omfang sker igennem reglerne i den generelle databeskyttelsesforordning.” Efterfølgende var GDPR-reglerne kommet, og implementeringen af dem viste sig at være vanskelig. Der var enighed om formålet med persondatabeskyttelsen ved elektronisk kommunikation, men var der et stærkt behov for særregler på området? Kunne man ikke få dem ind under de generelle GDPR-regler, der skulle evalueres i foråret 2020?

Erhvervsministeren mente, at hvis forslaget ikke var blevet blokeret, havde man haft en mulighed for at nå videre på området og få en bedre beskyttelse af borgerne, samtidig med at man tager nogle fornuftige hensyn til de erhvervsdrivende. Han anså det også for at være bedst, hvis man kunne samle disse regler og GDPR-reglerne ét sted, så det blev mere gennemskueligt for forbrugere og virksomheder. Det stod dog klart, at der er mange tekniske forhold for elektronisk kommunikation, som kræver regulering. Ministeren tilføjede, at der var sket en udvikling, siden GDPR-reglerne og e-databeskyttelsesreglerne kom. Som et eksempel kunne man tage kommunikation via messenger. Den var ikke fuldt ud reguleret inden for den gældende e-databeskyttelse.

Ministeren håbede, at der blev mulighed for en grundig drøftelse af et eventuelt nyt forslag fra den nye kommission. Man skulle tale om, hvor det rigtige snit lå: På den ene side vil man beskytte borgerne, på den anden side er der ekstremt store potentialer – ikke mindst på den grønne dagsorden – for at gå ud at udvikle nye teknologier, der kan flytte meget på den grønne dagsorden. Dilemmaet var, at man skulle finde et balanceret standpunkt. Det mente ministeren, man havde gjort.

Rasmus Nordqvist mente, at der var taget mere hensyn til virksomhederne end til borgernes privatliv. Der forekom ham ikke at være balance i det mandat, regeringen havde med sig – og endnu mindre i det seneste kompromisforslag. Man skal huske på, at der er forskel på personlige data og data generelt set. Man er i henhold til menneskerettighederne sikret ret til privatlivets data – også i en online virkelighed.

Tommy Ahlers spurgte, om han skulle fortolke ministerens udsagn i retning af, at regeringen ville prøve at se, om der kunne være grundlag for at samle reglerne ét sted? GDPR-reglerne trådte i kraft i maj 2018, og allerede nu overhaler ny teknologi disse regler. Derfor ville det give mening at sørge for, at GDPR-reglerne er teknologineutrale, så de beskytter privatlivet, uanset om man sender noget i en sms eller via messenger, der havde vundet indpas siden. Da mandatet blev givet, blev der i øvrigt udtrykt bekymring for, at spamreglerne også kom til at gælde foreninger, ngo'er og politikere. Var det blevet sikret, at man kunne bevare nationale regler på det område?

Erhvervsministeren bekræftede, at det var hegnet godt nok ind, at man kan lade nationale regler gælde. Det nuværende forslag lod det være op til medlemslandene, om reglerne skulle gælde for politiske partier og nonprofitorganisationer. Danmark havde i forhandlingerne lagt stor vægt på at opretholde de nuværende regler, der gjorde det muligt for politiske partier og nonprofitorganisationer at henvende sig til borgere uden forudgående samtykke. Det syntes han også selv var klogt.

På spørgsmålet om, hvordan man kunne samle GDPR og e-privacy ét sted svarede ministeren, at der på bagkant af evalueringen af GDPR-reglerne var grundlag for at tage den diskussion og få nogle anbefalinger. Han var ikke uenig i, at det sådan set var klogt at gå regulatorisk til værks på en måde, hvor man gør det så simpelt som muligt, men det var klart, at hvis GDPR-reglerne ikke omfattede visse aspekter, og e-databeskyttelsesdirektivet heller ikke havde svaret, havde man et hul i beskyttelsen. I takt med, at teknologien udviklede sig, blev det hul bare større og større.

Formanden spurgte til det danske engagement i evalueringen af GDPR-reglerne.

Rasmus Nordqvist henviste til ministerens udsagn om at vælge beskyttelse til. Retten til privatliv er en fundamental menneskerettighed – også online – og ikke noget, der skal tilvælges. Man skulle passe på ikke at lade privatlivet være op til folk selv; den højst mulige beskyttelse skal være ledetråden i arbejdet.

Erhvervsministeren svarede formanden, at Danmark deltog i høringer og arbejdsgruppemøder. Det lå i Justitsministeriets regi. Han anerkendte Rasmus Nordqvists holdning, men mente, at alene det at gøre databeskyttelsen til en tilvalgsmulighed var et væsentlig fremskridt, i forhold til, hvordan han oplevede virkeligheden i dag.

2. Europæisk dataøkonomi

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3734 – bilag 6 (samlenotat side 19)

Erhvervsministeren: Den anden sag, jeg vil orientere jer om i dag handler om udviklingen af dataøkonomien, som skal drøftes på rådsmødet. Det er et yderst aktuelt og vigtigt emne.

Regeringen har fokus på at fremme en europæisk dataøkonomi, hvor tryghed, sikkerhed og ansvarlig brug af data går hånd i hånd med konkurrence, innovation og vækstmuligheder. Det er for mig helt afgørende at sikre, at befolkningen har tillid til, at nye teknologier og data anvendes på en ansvarlig måde. Derfor har regeringen særlig fokus på at øge den ansvarlige dataanvendelse i erhvervslivet og gøre dataetik til et konkurrenceparameter for europæiske virksomheder.

Med nogle af de største danske brancheorganisationer i front, har vi fra Erhvervsministeriets side netop lanceret en prototype på et nationalt dataetisk mærke, som gør det let for brugerne at identificere virksomheder, der agerer dataetisk. Det arbejde og udbredelsen heraf glæder jeg mig til at følge.

Fra dansk side arbejder vi samtidig for at udbrede konkrete dataetiske tiltag på europæisk plan. Jeg ser desuden frem til Kommissionens kommende udspil om kunstig intelligens. Kommissionen har varslet, at der lanceres et initiativ inden for de første 100 dage efter den nye kommissions tiltræden.

Vores fælles ambition må være at gøre EU til en global frontløber i ansvarlig kunstig intelligens og dataanvendelse. Samtidig skal vi i EU blive bedre til at genbruge og dele relevante data for at optimere forretningen og udvikle nye løsninger. Her ligger et uindfriet potentiale, som kun kan opnås, hvis virksomheder bliver bedre til at dele data med hinanden. Det skal selvfølgelig ske på ansvarlig vis.

Der er et stort potentiale i at anvende data til at understøtte den grønne omstilling. Derfor er det vigtigt, at den europæiske dataøkonomi udvikles med fokus på at understøtte en cirkulær og klimaneutral omstilling. Vi skal derfor arbejde for at fremme adgang til relevante data på europæisk niveau, som kan booste den grønne omstilling gennem datadrevne cirkulære løsninger.

Tommy Ahlers troede på, at danske virksomheder ville få gavn af at være dem, der går forrest i beskyttelsen af privatlivet. Man skal finde balance, men hvis man gerne vil have, at de store datamonopoler bliver udfordret, skal der være plads til innovation. Jo flere detaljerede regler, des sværere bliver det at udfordre store virksomheder som Google, Facebook, Amazon og Netflix. Jo mere man prøver at stække de store spillere, des sværere kan det blive for nye at bryde ind. Han mente, at man var mere enige i Danmark, end man måske lige forestillede sig. Han gav sin fulde opbakning til arbejdet med ansvarlig brug af data, for der stod man stærkt i Danmark.

Erhvervsministeren sagde, at kunne være interessant, hvis man i Danmark var i stand til at lave en sammenkobling af regler, der ikke er en modsætning mellem en høj grad af databeskyttelse og ansvarlig datahåndtering på den ene side og så innovation og udviklingen af nye løsninger på den anden. Den prototype for et dataetisk mærke, der var igangsat skulle vise, kunne blive et konkurrenceparameter, og Danmark kunne være med til at løfte dagsordenen på europæisk og globalt plan og give forbrugerne stærkere mulighed for at vælge dataetik til. Det på sigt at lave en etableret mærkningsordning så han også som et fremskridt til gavn for danske virksomheder, hvis ansvarlig datahåndtering bliver et parameter i international konkurrence.

3. Rådskonklusioner om betydningen af 5G for den europæiske økonomi og behovet for at adressere sikkerhedsrisici forbundet med 5G

– *Politisk drøftelse/ Vedtagelse af rådskonklusioner*

Rådsmøde 3734 – bilag 5 (samlenotat)

EUU alm. del (19) – bilag 178 (notat og rapport om EU's risikovurdering af cybersikkerheden i 5G)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Det finske EU-formandskab har lagt op til, at der vedtages rådskonklusioner om betydningen af 5G for den europæiske økonomi og om behovet for at adressere sikkerhedsrisici forbundet med 5G.

5G, som er den næste generation af mobiltelefoni, der er ved at blive rullet ud i disse år, vil få stor betydning for Europas økonomi og konkurrenceevne. Det fremgår også af formandskabets udkast til rådskonklusioner.

Med konklusionerne opfordrer Rådet Kommissionen og medlemsstaterne til at arbejde for hurtig og sikker udrulning af 5G, fordi 5G vil muliggøre nye tjenester, fremme væksten og forbedre borgernes og virksomhedernes hverdag. 5G vil bringe flere muligheder for hele samfundet inden for nøglesektorer som energi, sundhedsvæsen, landbrug, bankvirksomhed og automatiseret transport. Endelig opfordrer Rådet medlemsstaterne til at fortsætte arbejdet med at konsolidere en fælles tilgang til at håndtere sikkerhedsudfordringerne i forbindelse med 5G.

Regeringen finder det vigtigt, at der sker en hurtig og sikker udvikling og udrulning af 5G. I udrulningen af rådskonklusionerne arbejder regeringen for, at cybersikkerheden prioriteres, uden at sikkerhedshensynet medfører unødige forsinkelser eller bliver en unødvendig stopklods for udrulningen. På denne baggrund vil regeringen tilslutte sig rådskonklusionerne.

Søren Søndergaard spurgte, hvad ministeren mente om den kronik, som den amerikanske ambassadør i Danmark, Carla Sands, havde skrevet i weekendens udgave af den færøske avis Sosialurin om 5G og Færøerne. Man så en ret aktiv involvering, hvor ambassadøren rådede Færøerne til ikke at udbygge deres netværk med kinesisk teknologi. Der kunne være tale om et salgsmæssigt fremstød for amerikansk teknologi på bekostning af kinesisk, men hvis der faktisk var noget om ambassadørens bekymringer, hvilke konsekvenser havde det så for EU's behandling af 5G og ministerens opfattelse af spørgsmålet?

NOT **Klima-, energi- og forsyningsministeren** mente, at spørgsmålet faldt lidt uden for dagsordenen. Han havde ikke læst kronikken, men det ville han gøre og oversende et par skriftlige kommentarer.

Tommy Ahlers spurgte, hvordan EU arbejdede med det sikkerhedsmæssige aspekt. Center for Cybersikkerhed havde samme dag udsendt en rapport, der advarede om, at udrulningen af 5G øgede truslen fra hackere og såkaldte cyberkrigere. Delte EU den vurdering?

Dan Jørgensen svarede, at de nævnte sikkerhedsrisici ville udgøre en nøgledel af strategien, og sikkerhed ville være det aspekt, han selv ville lægge allermest vægt på. Man ville være nødt til at grave et spadestik dybere, end man havde gjort med cybersikkerhedsforordningen, for der var tale om nye, hidtil ukendte former for trusler

4. Eventuelt

Formanden kom ind på, at udvalget havde fået tilsagn om en orientering om rapporten om eventuel dansk deltagelse i bankunionen en uge efter dens offentliggørelsen. Den 6. november havde hun skriftligt spurgt ministeren, om han ville sørge for, at udvalget kunne få en af-rapportering fra arbejdsgruppen *inden* offentliggørelsen. Kunne han det?

Erhvervsministeren bekræftede, at der blev arbejdet på en rapport om bankunionen i en arbejdsgruppe med Erhvervsministeriet som formand, og som også Nationalbanken var en del af. Han ville gerne fremlægge rapporten til teknisk gennemgang, så snart den var offentliggjort. Han kunne give det samme svar skriftligt.

Formanden understregede, at udvalget havde en klar interesse i en gennemgang *inden* offentliggørelsen af rapporten. Formanden bad ministeren tage med i sine overvejelser, at udvalget havde fået lovning på en gennemgang af DIIS-rapporten *inden* dens offentliggørelse.

Erhvervsministeren bekræftede, at han ville tage det med i sine overvejelser om det skriftlige svar. Al den stund at Erhvervsministeriet ikke var alene i arbejdsgruppe, var der dog nogle koordinerende hensyn, der skulle tages, før det gav mening at fremlægge rapporten. Han ville vende tilbage med et skriftligt svar.

5. Siden sidst

Erhvervsministeren: Afslutningsvis vil jeg lige nævne, at jeg var til konkurrenceevnerådsmøde i går. Der var to sager til afstemning om henholdsvis kollektive søgsmål og offentlig land for land-rapportering, som jeg forelagde for udvalget den 15. november.

Kollektive søgsmål

Sidst vi mødtes fik jeg mandat til regeringens linje om at støtte forslaget om kollektive søgsmål. Det blev i mandatforelæggelsen gjort klart, at regeringen støtter forslagets formål om en bedre anvendelse og håndhævelse af EU's forbrugerbeskyttende regler, men samtidig lægger stor vægt på virksomhedernes retssikkerhed og at direktivet ikke giver anledning til grundløse sager.

På rådsmødet i går var der opbakning til den generelle indstilling og forhandlingerne med Europa-Parlamentet kan nu gå i gang.

Herfra vil vi følge sagen tæt, og jeg vil naturligvis sørge for at holde udvalget orienteret om forhandlingerne.

Gårsdagens rådsmøde førte desværre også en skuffelse med sig, da der ikke var flertal for forslaget om offentlig land for land-rapportering.

En række medlemsstater mener, at forslaget, som har til formål at skabe mere åbenhed om multinationale selskabers skatteforhold, bør være fremsat med en skattehjemmel i stedet for den nuværende selskabsretlige hjemmel.

Danmark stemte for kompromiset, da vi støtter forslaget og mener, at hjemlen er korrekt. Vi havde håbet på, at afstemningen kunne bryde flere års dødvande, så vi kan rykke et skridt nærmere at skabe større gennemsigtighed omkring multinationale selskabers skatteforhold.

Selv om vi har set flere eksempler på aggressiv skatteplanlægning i de senere år, er der desværre ikke den nødvendige villighed blandt tilstrækkelig mange medlemsstater til at handle.

I stedet for at sidde og ærgre sig over, at forslaget faldt, kommer jeg til at stå i spidsen for et arbejde, der handler om at bevare opmærksomheden på det her område – både nationalt og internationalt. Der er nemlig stort behov for at der skabes mere åbenhed om multinationale selskabers aktiviteter og betalinger, så de bidrager til vores samfund.

Rasmus Nordqvist opfordrede ministeren til at skubbe på for, at kom turbo på arbejdet.

Tommy Ahlers takkede for opdateringen på, hvordan der rent faktisk var blevet gjort brug af de mandat, som ministeren havde fået på det seneste møde. Var det ikke en overraskelse, at

der ikke var opbakning til forslaget om offentlig land for land-rapportering? Han delte ministerens skuffelse og bakkede op om, at der blev gjort noget ved sagen.

Erhvervsministeren ville prøve at huske at sige noget om mandaters brug fremover også – også selv om det ikke lå så frisk i erindringen som denne gang.

Han bekræftede, at det var en skuffelse, at der ikke var flertal for forslaget om land til land-rapportering – også fordi man havde haft en fornemmelse af, at der på rådsmødet kunne ske en bevægelse i det dødvande, som det ellers var strandet i. Ministeren havde forsøgt at holde et engageret indlæg om, at det var nu man skulle have skub i den sag. Han kunne forsikre om, at han ville forsøge at skubbe på for denne dagsorden, som handlede om tillid, ordentlighed, gennemsigtighed. Det hjemmelsgrundlag, som den hvilede på – det selskabsretlige – var efter hans mening et udmærket hjemmelsgrundlag. Det handlede om information om skat; ikke om fastsættelse af skatteniveauer. Hvis det rykkede til Økofin og kom under skatteretlige regler, ville der være andre afstemningskriterier, hvilket ville give forslaget en sværere gang på jord. Det blev spændende at se, hvad det kommende kroatiske formandskab og den nye kommissær ville gøre med forslaget. Der var oplagt også at drøfte det med kommissæren. Den politiske velvilje var der i hvert fald både hos regeringen og på baggrund af mandatet.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3734 (transport, telekommunikation og energi – energi) den 4. december 2019

EUU alm. del (19) – bilag 185 (kommenteret dagsorden)

Klima, energi- og forsyningsministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Smart sektorintegration til fremme af vedvarende energi

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3734 – bilag 4 (samlenotat side 2)

Klima, energi- og forsyningsministeren: Smart sektorintegration er et emne, som der er meget stor interesse for, og som vi forventer, at en ny kommission vil fokusere på. Skal vores klimaambitioner nås, skal vi tænke nyt. Og der er helt sikkert et stort potentiale i at tænke flere forskellige sektorer sammen. Det er noget, vi i Danmark allerede har gjort i mange år, f.eks. når vi har udnyttet overskudsvarmen fra elproduktionen i fjernvarmesystemet. Men vi skal blive endnu bedre til det både i Danmark og i resten af Europa.

Kommissionens udspil til en langsigtet lavemissionsstrategi har været med til at kickstarte fokus på sektorintegration i EU. Kommissionen vurderer, at netop sektorintegration vil være centralt for at kunne maksimere anvendelsen af vedvarende energi og nå et mål om klimaneutralitet. Drøftelsen på rådsmødet vil derfor være en god lejlighed til at udveksle erfaringer og drøfte, hvordan vi fremover indretter EU-rammer, der kan understøtte sektorintegration. Det skal bl.a. ses i lyset af, at vi forventer, at den nye kommission – som led i den kommende European green deal – vil komme med forslag til en gaspakke, som også vil se på, hvordan man fremmer sektorkobling mellem el- og gassystemet.

Det er vi fra dansk side meget positive over for. Det er derfor godt, at vi skal have en drøftelse af, hvordan man kan fremme sektorintegration, der kan bidrage til at integrere mere vedvarende energi i EU's energisystemer. Det gælder også power-to-X, som betegner den proces, hvorved man anvender vedvarende energi til at producere grønne gasser og brændstoffer til brug i industri og transport.

Regeringen arbejder desuden for, at Kommissionen skal komme med en overordnet strategi for sektorintegration i EU. En sådan strategi vil bl.a. skulle se på, hvor der er behov for at fjerne lovgivningsmæssige barrierer i EU-lovgivningen. Strategien bør også adressere mulighederne for at fremme udviklingen af de relevante teknologier gennem f.eks. storskalademonstrationsprojekter. På den måde kan man få afprøvet teknologierne. Endelig bør Kommissionen undersøge behovet for at skabe incitament, der kan fremme brugen af grønne gasser og brændstoffer.

Tommy Ahlers bad ministeren give sin vurdering af, om diskussionen på rådsmødet mest ville handle om forskning, f.eks. i power-to-X, eller om lovgivnings- og skattemæssige barrierer for at få sektorintegrationen mellem gamle teknologier som el og gas til at fungere.

Desuden ville han gerne vide, i hvor høj grad de danske ambitioner om at gå forrest med sektorintegrationen blev forsinket af EU-lovgivning.

Klima-, energi- og forsyningsministeren svarede, at diskussionen nok mest ville dreje sig om at fjerne barrierer eller tilvejebringelse af lovgivning, der kan lette dem. Men han ville selv sørge for, at forskning også blev nævnt, for regeringen havde endog ret høje ambitioner om, at power-to-X ville blive til hjælp i fremtiden. Det ville også blive et emne i udvalget fremover.

Svaret på det andet spørgsmål lød, at Danmark var længere fremme med sektorkobling end de fleste lande, selv om enkelte lande havde igangsat kobling mellem el- og varmesektorerne. Visse danske sektorer var heller ikke så koblede, som man gerne så dem i fremtiden, al den stund at den nødvendige teknologi ikke var udviklet endnu. Der var endnu lang vej at gå, men hvis Kommissionens mål stod til troende, var der måske for en gangs skyld en chance for at udvikle lovgivning, der tog højde for den teknologiske udvikling i stedet for at komme bagefter. Her ville de danske erfaringer kunne bruges i EU.

2. Energipolitik – prioriteter for European Green Deal

– *Præsentation fra Kommissionen/ Politisk drøftelse*

KOM (2018) 0773

Rådsmøde 3734 – bilag 4 (sammenotat side 6)

Klima, energi- og forsyningsministeren: Sagen handler om Kommissionens energipolitiske prioriteter i den kommende såkaldte European green deal. Den nytiltrådte energikommissær vil på rådsmødet præsentere Kommissionens energipolitiske prioriteter. En grøn omstilling af energisystemet i EU bliver afgørende for, at vi kan nå de fælles klimamålsætninger. Der er derfor ingen tvivl om, at energi også vil skulle spille en central rolle i den kommende European green deal.

Ud over den nævnte gaspakke kender vi ikke meget til den nye Kommissions konkrete prioriteter på energiområdet. Vi bliver klogere, når Kommissionen præsenterer den. Det forventes dog, at fokus i hvert fald vil være på:

- at videreudvikle det indre marked;
- udbygge med endnu mere vedvarende energi, og
- at sikre, at vi får den vedvarende energi integreret i endnu flere sektorer.

Regeringen støtter stærkt, at Kommissionen fremlægger en European green deal og har et overordnet mål om, at klima i større grad skal tænkes ind som et tværgående hensyn i EU-lovgivningen på tværs af sektorområder.

Regeringen arbejder for, at den fortsatte udbygning med vedvarende energi skal være en central prioritet i en kommende European green deal. Det kan bl.a. sikres gennem et øget fokus på vigtigheden af regionalt samarbejde om udbygning af havvind, herunder i Nordsøen.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at jeg inden rådsmødet netop er vært for et møde for ministrene fra Nordsølandene. Danmark har som formand for gruppen lavet et arbejdsprogram for, hvordan vi i de kommende år kan samarbejde om at udbygge havvind i Nordsøen med et mål om en fire-dobling inden for de næste 10 år.

Det er også vigtigt, at vi bliver klogere på, hvordan vi skal indrette vores energisystemer, hvis de skal være fuldt ud baseret på vedvarende energi. Derfor arbejder regeringen for, at Kommissionen i en række strategier for eksempelvis sektorkobling, elektrificering og lagring skal identificere de vigtigste næste skridt i arbejdet med at videreudvikle de europæiske energisystemer.

Tommy Ahlers spurgte, hvilke dele af det europæiske elmarked, der fungerede bedst. Var der steder, hvor der var en bedre udveksling af energi i Sydeuropa end i Nordeuropa?

Klima, energi- og forsyningsministeren svarede, at det snarere var omvendt. Danmark havde en interesse i, at alle europæiske elmarkeder kom til at fungere så godt som i Norden, og det ville blive en vigtig del af European green deal.

3. Meddelelse om udkast til nationale energi- og klimaplaner, "Fælles gennemførelse af energiunionen og klimaindsatsen – etablering af grundlaget for en vellykket omstilling til ren energi"

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2019) 0285

Rådsmøde 3734 – bilag 4 (samlenotat side 9)

EUU alm. del (19) – bilag 12 (udvalgsmødereferat side 94, senest behandlet i

EUU 13/9-19)

Klima, energi- og forsyningsministeren: Formandskabet har endnu engang sat denne sag på dagsordenen med henblik på at gøre en sidste status, inden medlemsstaterne skal færdiggøre og indsende deres endelige planer ved årets udgang.

Regeringen støtter monitorerings- og planlægningsprocessen omkring de nationale energi- og klimaplaner. Den bidrager til implementeringen af det indre marked for energi og til opfyldelse af vores klima- og energipolitiske målsætninger.

Regeringen støtter også, at Kommissionen løbende vurderer status i forhold til de fælles mål, og at EU-landene frem mod 2030 løbende opdaterer og udbygger deres planer. Det kommer vi også til at gøre fra dansk side.

Regeringen hilser Kommissionens anbefalinger velkomne. Vores bidrag til det fælles VE-mål fremhæves positivt, mens vi i forhold til energieffektivitet opfordres til at gøre noget mere.

Regeringen mener, at der er behov for at lave en samlet og gennemtænkt plan for energieffektiviseringsområdet. Det vil vi gøre med klimahandlingsplanen, så vi kan sikre, at klima- og energipolitikken hænger sammen.

Regeringen tager Kommissionens anbefalinger meget alvorligt. Og som jeg også sagde sidste gang, jeg besøgte udvalget, er vi ved at se nærmere på, hvordan vi kan øge energieffektiviseringsindsatsen i staten frem mod 2030, så vi kan gå forrest med et godt eksempel. Jeg vil derfor nu sætte mig sammen med boligministeren for at gentænke indsatsen for energibesparelser i statens bygninger.

Endelig er det vigtigt at huske på, at vi løbende skal opdatere vores nationale energi- og klimaplan frem mod 2030 i takt med, at vi beslutter nye og mere ambitiøse politikker. Det vil bl.a. ske som led i regeringens kommende klimahandlingsplan.

Jens Rohde var glad for at høre, at ministeren ville samarbejde med boligministeren om en gentænkning af energibesparelser i statens bygninger. Der lå et enormt potentiale i digitalisering af boligmassen. Bæredygtighedscertificeringer var vanvittigt dyre, fordi de danske offentlige bygninger ikke var digitaliseret i tilstrækkelig grad, og det gav et stort efterslæb ved renoveringer.

Klima-, energi- og forsyningsministeren var enig og ville på grundlag af Jens Rohdes kommentarer medtage emnet i sin tale på rådsmødet.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 6. Rådsmøde nr. 3735 (retlige og indre anliggender) den 2.-3. december 2019

EUU alm. del (19) – bilag 185 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren forelagde dagsordenpunkterne 1-11 og 15, mens udlændinge- og integrationsministeren forelagde dagsordenpunkterne 12-14. Punkt 10 var til forhandlingsoplæg, de øvrige til orientering. Under siden sidst orienterede justitsministeren desuden om forordningen om forebyggelse af udbredelsen af terrorrelateret indhold på nettet, som hans forgænger tidligere havde været i udvalget med. Endelig orienterede justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren hver om en af to kommende domme fra EU-Domstolen.

Justitsministeren oplyste, at det af det første samlenotat, der var blevet oversendt til udvalget, fremgik, at der var 10 sager på Justitsministeriets område på rådsmødedagsordenen. Der var sidenhen blevet tilføjet endnu et dagsordenspunkt (punkt 15) om fremtiden for det civile samarbejde. Et supplerende samlenotat herom var blevet oversendt til udvalget.

1. Opdatering om samarbejde mellem kompetente myndigheder, der håndterer terrorbekæmpelse

– *Meningsudveksling*

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 3)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Fremtiden for EU's interne sikkerhed

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 6)

Justitsministeren: Der er lagt op til en bred politisk drøftelse af flere spørgsmål knyttet til EU's interne sikkerhed, herunder desinformation og nye kommunikationsnetværk, f.eks. udrulningen af 5G-netværket. Jeg ser frem til den drøftelse, for EU's interne sikkerhed handler også om Danmarks sikkerhed og tryghed, og som justitsminister har jeg som erklæret mål, at danskerne skal være trygge og sikre.

Udrulning af 5G

Udbredelsen af 5G-netværk i Danmark og de øvrige medlemsstater er forbundet med en række potentielle problemstillinger, som kan få betydning for politiets muligheder for at efterforske. Det drejer sig bl.a. om yderligere brug af kryptering og en ny teknisk indretning af netværket, som kan få negativ indflydelse på politiets muligheder for eksempelvis at lave indgreb i meddelelshemmeligheden.

På europæisk plan er der iværksat et arbejde med at evaluere de risici, som er forbundet med udrulningen af 5G i EU. Når evalueringen er færdig, vil Kommissionen kunne udarbejde en værktøjskasse for, hvordan man konkret håndterer problemerne. Det er dog vigtigt at under-

strege, at der endnu ikke er fuldstændig klarhed over, hvordan 5G-netværket præcist bliver implementeret i de enkelte medlemsstater. Derfor er det på nuværende tidspunkt også uvist, hvilke af de nævnte problemer – om nogen – udrulningen af 5G-netværk i Danmark konkret vil medføre.

Fra dansk side har vi fokus på eventuelle problemstillinger. Rigspolitiet har således oprettet en task force, som konkret beskæftiger sig med at adressere dem, og har desuden et tæt samarbejde med telebranchen. Det er afgørende for regeringen, at der er fokus på området både nationalt og i EU-regi, så vi sikrer, at udrulning af 5G-netværk ikke kommer til at påvirke politiets efterforskningsmuligheder.

Påvirkning

Under dette dagsordenpunkt bliver der også en drøftelse af spørgsmålet om påvirkningskampagner, som vi de senere år har oplevet en stigende trussel fra, og som har været med til at udfordre vores fælles tryghed og sikkerhed. Formålet med påvirkningskampagner er at misinformere og underminere tilliden til vores demokrati og samfundsbærende institutioner. Men det handler i høj grad også om at svække tilliden til sammenhængskraften i vores samfund – og til hinanden.

Truslen fra påvirkningskampagner er derfor noget, regeringen er meget opmærksom på – og tager alvorligt. Heldigvis er vi også godt rustede til at imødegå den slags trusler, da der allerede er gennemført en række tiltag, som tilsammen gør, at vi som samfund i dag er langt mere modstandsdygtige end før.

Udfordringen med påvirkningskampagner og andre såkaldte hybride trusler står Danmark dog langt fra alene med. Omfanget og karakteren af truslerne nødvendiggør et stærkt samarbejde med tæt koordination på tværs af medlemslandene. Og der foregår inden for EU i dag en løbende koordinering og vidensdeling på området. Det samarbejde skal vi sørge for at fastholde og udbygge.

Søren Søndergaard bad om ministerens kommentar til en kronik af den amerikanske ambassadør i Danmark, Carla Sands, i weekendens udgave af den færøske avis Sosialurin. I kroniken skrev Sands bl.a. ”Sandheden er, at kinesisk teknologiekspert kan have farlige konsekvenser for dets købere. Når lande udbyder deres kritiske infrastruktur til Huawei, ZTE og andre kinesiske firmaer, går de med til at arbejde under kinesiske kommunistregler. Frafald, såsom at støtte menneskerettighedsdemonstrationer i Hongkong eller redaktører, der afslører korrupsion og bestikkelse i Folkerepublikken Kina, er så strafbart med trusler, repressalier og økonomiske sanktioner.” Ambassadøren advarede med andre ord mod, at en del af Det Danske Rige indførte kinesisk 5G-teknologi. Man måtte i Udenrigsministeriet og Justitsministeriet gøre sig overvejelser om, hvorvidt det bare var propaganda som en del af den amerikanske handelskrig med Kina, eller om der faktisk var noget om ambassadørens påstande. Hvilke konsekvenser havde det for diskussionen på rådsmødet, hvis det sidste var tilfældet?

Halime Oguz bad ministeren uddybe, hvordan udrulningen af 5G kunne påvirke politiets efterforskningsmuligheder negativt, og hvordan man kunne forhindre den påvirkning.

Justitsministeren havde ikke læst kronikken og ville derfor ikke kommentere den, men det var vigtigt at diskutere, hvordan man forholder sig til ejerskab af kritisk infrastruktur, ikke bare teleinfrastruktur, men også f.eks. havne og lufthavne. Det blev også nævnt i forståelsespapiret forud for regeringsdannelsen. Dele af infrastrukturen bør fællesskabet, dvs. staten, eje, så man ikke risikerer, at et andet land har mulighed for at lukke dele af samfundet ned. Man måtte sørge for nøje at afveje sikkerhedsinteresser over for ønsket om, at alle skal kunne byde og handle frit. Han ville vende tilbage til emnet i udvalget.

Svaret til Halime Oguz lød, at politiet bruger teleoplysninger i efterforskningen, ikke bare ved at aflytte, men også ved at finde ud af, hvilke master en bestemt telefon har været forbundet med, og dermed, hvor telefonen har befundet sig. Det kan bruges som bevis for, at en person har været eller ikke været i et bestemt område på et bestemt tidspunkt. 5G ville dels medføre en større kryptering, dels at telefoner ville springe mellem forskellige master under et opkald. Man var i gang med at finde ud af, hvad skal der skulle til for at opretholde muligheden for også inden for 5G-netværket at bruge teleoplysninger i efterforskningen.

Søren Søndergaard holdt fast i, at man i EU blev nødt til at diskutere de amerikanske advarsler mod bestemte firmaer i en udbudsrunde på Færøerne. Det kunne ikke på samme tid være farligt på Færøerne og uden risici i resten af Det Danske Rige og i EU.

Justitsministeren svarede, at investeringsscreening ville komme til at fylde en del i diskussionerne i EU i de kommende år. Mere havde han ikke grundlag for at sige endnu.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter)

– *Generel indstilling*

KOM (2018) 0379

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 9)

Rådsmøde 3697 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde RIA 6-7/6-19)

Justitsministeren: Som nævnt er forkyndelsesforordningen omfattet af det danske retsforbehold, men Danmark har indgået en parallelaftale med EU, så reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater på et mellemstatsligt grundlag. Danmark kan beslutte, at det samme skal gælde for ændringen af forordningen.

De foreslåede ændringer af forordningen har helt overvejende teknisk karakter og vedrører nye, forbedrede forkyndelsesmetoder, herunder digitaliseringsforslag. Ændringsforslaget har generelt til formål at forbedre effektiviteten af de eksisterende forkyndelsesmetoder i sager omfattet af forkyndelsesforordningen. Det foreslås i den forbindelse, at der fastsættes regler om, at kommunikation og udveksling af dokumenter mellem afsendende og modtagende myndigheder som udgangspunkt skal ske elektronisk.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område

– *Generel indstilling*

KOM (2018) 0378

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Rådsmøde 3697 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde RIA 6-7/6-19)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Miljøkriminalitet – Endelig rapport om den 8. runde af gensidige evalueringer

– *Præsentation/ meningsudveksling*

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 25)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Implementering af den strategiske dagsorden for 2019-2024 – rådskonklusioner om ofres rettigheder

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 29)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

7. Implementering af den strategiske dagsorden for 2019-2024 – rådskonklusioner om alternativer til frihedsberøvelse

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 33)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

8. Forhandlinger mellem EU og USA om adgang til e-beviser

– *Statusorientering/fremskridtsrapport*

KOM (2019) 0070

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 36)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

9. Forhandlinger om 2. tillægsprotokol til Europarådets Budapestkonvention

– *Statusorientering/fremskridtsrapport*

KOM (2019) 0071

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 40)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

10. Oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

– *Statusorientering*

Rådsmøde 3735 – bilag 1 (samlenotat side 44)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO 11. Forslag til direktiv om en fremskyndet udenretlig mekanisme for fyldestgørelse af sikkerhedsstillelser (AECE)

- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. december 2019/ Mandat med henblik på indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet.*

KOM (2018) 0135

Rådsmøde 3735 – bilag 3 (supplerende samlenotat)

Justitsministeren: Jeg skal på forhånd beklage, at vi kommer med sagen sent i forløbet. Udvalget har fået tilsendt et samlenotat om sagen. Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet.

Forløbet i sagen

Der er tale om en sag med en ikke helt ukompliceret forhistorie, som jeg vil indlede med at ridse op. Kommissionen fremsatte i foråret 2018 et direktivforslag om kreditservicevirksomheder, kreditkøbere og realisering af sikkerhedsstillelse. Formålet med forslaget var at nedbringe mængden af misligholdte lån i EU. Misligholdte lån blev i forbindelse med finanskrisen et problem i nogle europæiske lande. Dette direktivforslag blev efterfølgende delt i to selvstændige direktivforslag. Det ene forslag er det, vi drøfter i dag. Finansministeren orienterede udvalget om denne del af det oprindelige forslag den 4. oktober 2019.

Begrundelsen for sen forelæggelse

Det har under forhandlingerne om direktivforslaget været forventningen, at det skulle behandles på et rådsmøde i december med henblik på at opnå enighed om at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet. Efterfølgende har det finske formandskab dog besluttet, at sagen i stedet skulle behandles på et møde i Coreper den 27. november 2019. På mødet i Coreper var der enighed om at give formandskabet mandat til at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet.

Det har ikke været muligt at forelægge sagen for udvalget forud for mødet i Coreper. Derfor blev det desværre nødvendigt fra dansk side at tage et parlamentarisk forbehold på Coreper, hvor det blev besluttet at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet om forslaget. Sagen forelægges derfor udvalget i dag med henblik på forhandlingsoplæg. Hvis udvalget giver opbakning til forhandlingsoplægget, vil det parlamentariske forbehold blive hævet.

Indholdet af direktivet

Forud for mødet i Coreper har formandskabet fremlagt et kompromisforslag til direktivet, der skal danne grundlag for de kommende forhandlinger med Europa-Parlamentet. Det centrale i forslaget er, at man i låneforhold mellem et kreditinstitut og en erhvervsdrivende vil kunne aftale, at långiveren kan realisere et aktiv – f.eks. et køretøj eller en erhvervsjendom – som er stillet til sikkerhed for lånet, hvis skyldneren misligholder låneaftalen, f.eks. ikke afdrager til tiden. En sådan aftale vil udgøre et grundlag for tvangsfuldbyrdelse, når aftalen opfylder nogle nærmere betingelser.

Kompromisforslaget overlader det til en vis grad til medlemsstaterne, hvordan de ønsker at gennemføre direktivet. Medlemsstaterne skal ifølge forslaget sikre, at långiveren kan fuldbyrde sikkerhedsstillelsen, hvis skyldneren misligholder låneaftalen. Det kan enten ske ved at sætte aktivet på tvangsauktion uden forudgående udlæg eller ved, at ejerskabet over aktivet overgår til långiver. Medlemsstaterne kan efter forslaget beslutte, om en eller begge metoder skal implementeres i national ret. Medlemsstaterne kan dermed også vælge alene at give mulighed for indenretlig fuldbyrdelse ved en tvangsauktion uden forudgående udlæg.

Regeringens holdning og forhandlingsoplægget

Regeringen ser ikke noget behov for at indføre et nyt værktøj til inddrivelse af gæld, idet vi i Danmark allerede har et velfungerende system til at håndtere misligholdt gæld. Danmark er således som flere andre medlemslande tilfredse med deres nuværende nationale inddrivelsessystemer. I forhandlingerne om et kompromisforslag til Kommissionens oprindelige forslag har det derfor været vigtigt for Danmark og flere andre lande, at reglerne i direktivet kan fungere sammen med de nationale inddrivelsessystemer.

Regeringen kan imidlertid acceptere formandskabets kompromisforslag. Det skyldes, at kompromisforslaget er mindre indgribende i national ret end Kommissionens oprindelige forslag. Kompromisforslaget giver således medlemsstaterne en højere grad af valgfrihed i forhold til, hvordan AECE skal indføres i national ret.

Direktivforslaget forventes at medføre behov for lovændringer, da der efter gældende dansk ret som udgangspunkt ikke er mulighed for tvangsauktion uden forudgående udlæg. Både udlæg og tvangsauktioner foregår i dag i Danmark i fogedretten, så hvis Danmark vælger at implementere direktivet ved alene at give adgang til tvangsauktion, vil fuldbyrdelsen stadig være indenretlig. Der vil imidlertid være den forskel, at der i AECE-sager ikke vil være krav om, at långiver henvender sig til fogedretten to gange: først med en udlægsbegæring og dernæst – hvis fogedretten imødekommer udlægsbegæringen – med en tvangsauktionsbegæring. I AECE-sager vil långiveren direkte kunne anmode om tvangsauktion.

Der er bred opbakning til det foreliggende kompromisforslag blandt medlemsstaterne.

FO Forhandlingsoplægget, som jeg søger opbakning til i dag, lyder, at man fra dansk side accepterer det foreliggende kompromisforslag eller det kompromis, som Rådet med Europa-Parlamentet kan opnå enighed om inden for rammerne af regeringens generelle holdning.

Jeg er klar over, at der ikke er tale om en ideel situation i forhold til tidspunktet for forelæggelsen til forhandlingsoplæg. Men det her har været en sag med et kompliceret forløb.

Søren Søndergaard havde ikke noget at udsætte på regeringens håndtering af forløbet. Det var fint, at regeringen tog et parlamentarisk forbehold, når en sag var akut i EU, og den ikke kunne nå at blive forelagt i tide.

Selve forhandlingsoplægget kunne Enhedslisten ikke støtte, dels fordi der er tale om totalharmonisering, dels fordi han ikke forstod regeringens argumentation for at støtte kompromisforslaget. I samlenotatet skrev man: "Regeringen ser dog ikke noget behov for at indføre en fremskyndet udenomsretlig mekanisme for fyldestgørelse af sikkerhedsstillelser i Danmark". Det var genialt formuleret, og han var helt enig. Men bagefter stod der "Regeringen kan imidlertid acceptere formandskabets kompromisforslag". Havde kompromisforslaget ændret ved det første? Regeringen sagde, at kompromisforslaget var mindre indgribende end det oprindelige forslag, men det måtte betyde, at det stadig var indgribende. Han bad ministeren redegøre for de praktiske konsekvenser af tvangsauktioner uden forudgående udlæg. Tydeligvis ønskede man det ikke fra regeringens side, så det måtte være et problem.

Jens Rohde meddelte, at Radikale Venstre støttede forhandlingsoplægget, men han forstod ligesom Søren Søndergaard ikke regeringens argumentation. Var det udtryk for, at regeringen pludselig tog ansvar for det europæiske fællesskab ved at ville give andre europæere samme effektive og velfungerende regler som Danmark? I så fald var det en positiv nyhed.

Halime Oguz meddelte, at Socialistisk Folkeparti bakkede op om forhandlingsoplægget.

Justitsministeren mente, at Jens Rohde ramte hovedet på sømmet, og forklarede, at kompromisforslaget i høj grad lod det være op til medlemsstaterne at beslutte, hvordan foranstaltningerne skulle gennemføres, og vælge, hvilke muligheder man ville anse for fyldestgørende. Ifølge gældende dansk lovgivning var der først mulighed for realisering af et aktiv ved tvangsfuldbyrdelse efter et udlæg. Forslaget ville gøre det muligt for kreditgiver at gå direkte til tvangsfuldbyrdelsen. Det var ikke vigtigt for regeringen, og der var i virkeligheden tale om et fælles europæisk ansvar. Der var bred opbakning til forslaget blandt de andre medlemslande, og regeringen så ingen grund til at gå imod det.

Søren Søndergaard forstod ministerens og Jens Rohdes solidaritet med borgere i lande uden så gode standarder som Danmark. Men netop derfor er minimumsstandarder gode. Problemet her var, at der var tale om totalharmonisering.

Justitsministeren forklarede, at det hverken var et totalharmoniseringsdirektiv eller et minimumharmoniseringsdirektiv, men et direktiv, der gav forskellige valgmuligheder i udfaldet.

Søren Søndergaard spurgte, om direktivet dog ikke havde hjemmel i artikel 114.

Justitsministeren svarede bekræftende.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde ytret sig imod det.

12. Implementering af den strategiske dagsorden 2019-2024 på området for retlige og indre anliggender. Fremtiden for EU's asyl- og migrationspolitik

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3735 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Udlændinge- og integrationsministeren: Denne drøftelse, som er rådsmødets hovedpunkt, vil tage udgangspunkt i den strategiske dagsorden, som Det Europæiske Råd vedtog i juni 2019 for de næste 5 år. Formålet med den strategiske dagsorden er at udstikke den overordnede politiske retning for EU's udvikling, herunder de overordnede forventninger til den nye kommission. Drøftelsen kommer samtidig med, at vi venter på, at den nye kommission kommer endeligt på plads, og at den i det nye år kommer med en europæisk asyl- og migrationspagt.

En af prioriteterne i den strategiske dagsorden er at beskytte borgerne. Det handler bl.a. om at sikre et funktionsdygtigt Schengen og en effektiv kontrol med EU's ydre grænser, sådan at det er medlemsstaterne, der har kontrol over, hvem der rejser ind i EU. Det er helt i tråd med regeringens holdninger.

Jeg forventer, at vi på rådsmødet vil lægge vægt på vigtigheden af, at reglerne for genindførelse af grænsekontrol internt i Schengen bliver mere fleksible. Det er helt grundlæggende for sikkerheden og stabiliteten, at vi som nationalstat har mulighed for at indføre grænsekontrol, når vi vurderer det nødvendigt, men også, at reglerne giver mulighed for, at vi kan tænke smartere; altså at det ikke nødvendigvis behøver være et sort-hvidt spørgsmål om fuld grænsekontrol eller ingen grænsekontrol. Vi mener, at der må være mange løsninger, bl.a. teknologiske, mellem disse to yderpunkter – som vi skal have bedre muligheder for at bruge.

Det er min opfattelse, at vi først opnår et funktionsdygtigt Schengen, når også Dublinsystemet fungerer ordentligt. Dublinsystemet er der, vi aftaler, hvem der behandler ansøgninger om asyl. Og det er netop en anden vigtig prioritet i den strategiske dagsorden: At der skal opnås fuld enighed om en revision af Dublin-forordningen. Medlemslandene har brugt langt tid på at diskutere den, hvilket er grunden til, at forhandlingerne om reformen af det fælleseuropæiske asylsystem er endt lidt i en blindgyde.

Det finske formandskab har forsøgt at skabe et gennembrud i forhandlingerne ved at lægge op til en drøftelse af alle emner på en gang snarere end de enkelte retsakter hver for sig. Men vi må nok erkende, at den fremgangsmåde desværre ikke har resulteret i noget gennembrud. Jeg ser derfor frem til, at den kommende kommission fremlægger sit forslag til en asyl- og migrationspagt. Det er min forhåbning, at pagten vil indeholde en samlet tilgang til både samarbejdet om grænserne, asylområdet, samarbejde med tredjelande og udsendelse af udlændinge uden lovligt ophold; og at migrationspagten vil kunne bidrage til at låse op for forhandlingerne om det fælles europæiske asylsystem, herunder især Dublinforordningen. Jeg forventer derfor på rådsmødet at sætte fokus på dette, herunder behovet for indretningen af et mere retfærdigt asylsystem i fremtiden.

Halime Oguz bad ministeren fortælle, hvilke krav regeringen havde stillet til asylsystemet i forbindelse med MFF-forhandlingerne. Indgik et løfte om investeringer i afrikanske lande (den såkaldte marshallhjælp) i forhandlingerne?

Jens Rohde spurgte, hvad der lå i ministerens ordvalg om et funktionsdygtigt Schengen og et retfærdigt asylsystem. Skulle tillægsordene forstås sådan, at ministeren anerkendte, at der findes mange former for grænsekontrol? I Danmark gik diskussionen typisk på, om der skulle være grænsekontrol, selv om der faktisk var kontrol ved alle grænser – bare i forskellige former. Schengen forhindrede ikke grænsekontrol, kun bestemte former for grænsekontrol.

Han spurgte også, hvordan en ny asyl- og migrationspagt spillede sammen med de danske forbehold.

Endelig bad han om at få forklaret, hvordan regeringens nej til 2020-budgettet, som allokerede midler til større grænsebevogtning, hang sammen med, at regeringen fandt det vigtigt at få implementeret grænsebevogtningen korrekt og rettidigt.

Udlændinge- og integrationsministeren sagde til Halime Oguz, at forhandlingerne om et nyt asylsystem havde stået på i flere år, mens han selv kun havde været med i et halvt år. Ved det sidste rådsmøde havde han sagt til en ministerkollega fra et andet land, at han ikke rigtig kunne se forhandlingerne bevæge sig. Ministerkollegaen havde svaret, at hun på trods af flere års erfaring havde samme fornemmelse. At forhandlingerne var gået i hårdknude, skyldtes, at de grundlæggende strukturelle uenigheder i EU om omfordeling af flygtninge og asylansøgere samt om, hvordan Schengen og Dublinsamarbejdet skulle fungere, ikke var løst. Det var i alles interesse, også Danmarks, at få dem løst, selv om Danmark for tiden ikke var det land, der stod med de største flygtningeproblemer. Forhåbentlig kunne den nye kommission puste nyt liv i forhandlingerne ved bl.a. ved at behandle retsakterne samlet. Muligvis kunne Tyskland som formandsland i 2020 også give formandskabet lidt flere muskler. Den danske regering ville spille en konstruktiv rolle med fokus på, at problemerne er fælleseuropæiske: Når f.eks. de græske asylmyndigheder er i knæ, skal det også anses for et dansk problem. Omvendt mente regeringen ikke, at asylansøgere i Europa skulle fordeles efter en obligatorisk nøgle, idet man frygtede, at det ville skabe en pull-effekt, så endnu flere mennesker satte sig i bevægelse mod Europa.

Han mente ikke, at Dublinsystemet var brudt sammen, idet landene forhandlede hver uge om asylsøgere over grænserne i kraft af Dublinsystemet. Men der var plads til forbedringer. Andre lande havde en mere kritisk indstilling til, hvordan systemet fungerede, fordi det ganske vist byggede på fine principper om asylbehandling i det første land, men de sydeuropæiske lande syntes, at de fine principper ramte dem hårdere end andre.

Over for Jens Rohde uddybede ministeren: Et funktionsdygtigt Schengen betød et system, alle lande kunne se sig selv i, for alternativet ville blive et system uden regler og de facto uden bevogtning af den ydre grænse, hvor asylansøgere i stedet for at blive registreret i det første land, de kommer til, begynder at vandre op igennem Europa. Et retfærdigt asylsystem betød et system, der ikke bruger de fleste ressourcer på det lille mindretal af flygtninge, der når Europa. For tiden var antallet af asylansøgere i Danmark det laveste siden 2008, og i 2020 forventede man at fordele et rekordlavt antal flygtninge mellem kommunerne, nemlig blot 600. Men det var ikke udtryk for et faldende flygtningetal i verden. Det pusterum, Danmark nu oplevede, skulle bruges til at rette det politiske fokus hen tæt på konflikterne, hvor de fleste flygtninge befinder sig.

På spørgsmålet om, hvorvidt regeringen anerkendte, at der var mange former for grænsekontrol, svarede han, at anerkender ikke var det rigtige ord. Regeringen mente det. Han var enig med Jens Rohde i, at det ikke handlede om grænsekontrol eller ingen grænsekontrol. Man burde netop ændre Schengenreglerne, så det kunne lade sig gøre at skrue op og ned for kontrollen og indføre en mere intelligent grænsekontrol. Regeringen var i dialog med bl.a. Tyskland og Holland om disse landes afprøvning af nye kontrolformer som baglandskontrol, nummerpladegenkendelse og hastighedsnedsættelser ved grænseovergangene.

Hvad angik Halime Oguz' spørgsmål om 2020-budgettet, henviste han til finansministeren, men kunne dog sige, at det havde været regeringens position i forhandlingerne, at nye midler skulle allokeres til migration og til Afrika.

Halime Oguz spurgte, hvad regeringen havde foretaget sig i Rådet for at få et nyt asylsystem, og hvilke medlemslande regeringen forventede at samarbejde med for at skabe et flertal for det. Og hvornår forventede man, at et nyt system kunne implementeres, hvis der blev flertal for det?

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at han havde haft de mest substantielle samtaler med sine kolleger fra Norge, Holland og Tyskland. Endelig havde statsministeren i Paris drøftet forslaget med præsident Macron. Desuden havde ministeren selv haft et kort snak med Det Europæiske Asylstøttekontor (EASO), som f.eks. hjalp den græske regering med at behandle asylansøgninger og håndtere migrationspresset på de græske øer. Nogle af de ressourcer, der i Danmark var blevet frigivet på grund af det lavere migrationspres, kunne bruges til at styrke andre landes myndigheder. Aktuelt var tre embedsfolk fra Udlændingestyrelsen udstationeret i andre EU-lande. Populært sagt blev pengene brugt bedre på Lesbos end på Sandholm. Andre midler kunne gå til humanitær bistand i nærområderne eller til grænsebevogtning på Balkan eller i Nordafrika.

Søren Søndergaard spurgte, om regeringen havde i sinde at fortsætte den tidligere regerings tætte bilaterale kontakt med Østrig.

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at han havde afholdt korte møder med det østrigske forretningsministerium med henblik på gensidig orientering om de to landes grænsekontroller. En egentlig dialog afventede dog, at Østrig fik dannet en ny regering efter parlamentsvalget to måneder tidligere. Det så ud til, at det kunne ende med en koalition mellem Sebastian Kurz' konservative ÖVP og De Grønne, og man kunne formode, at en sådan regering ville føre en noget anderledes politik end den hidtidige på området. Under alle omstændigheder havde den danske regering ingen ønsker om at afbryde samarbejdet med Østrig. Det var i Danmarks interesse at holde mange kontaktflader åbne. Det var værd at nævne, at det tætte samarbejde mellem den tidligere regering og den daværende østrigske mundede ud i nogle politiske forslag.

Søren Søndergaard spurgte, om regeringen dermed havde overtaget og arbejdet videre på den tidligere regerings samarbejde med den daværende østrigske regering, herunder med indenrigsminister Herbert Kickl fra Frihedspartiet.

Udlændinge- og integrationsministeren gjorde opmærksom på, at det nævnte samarbejde havde mundet ud i et forslag om at etablere et udrejsecenter på Balkan, som han som socialdemokratisk ordfører selv havde kommenteret og fandt fornuftigt. Det havde dog nok længere udsigter, end mediedækningen lod ane.

Jens Rohde fulgte op ved at spørge, om regeringen ville fortsætte det bilaterale samarbejde, også selv om ÖVP's koalitionspartner måtte ende med at blive Frihedspartiet inklusive Herbert Kickl, som havde et nært forhold til den yderste højrefløj.

Udlændinge- og integrationsministeren ville ikke på forhånd afskrive samarbejde med nogen af de øvrige regeringer i EU, men understregede, at regeringens ambition var at have en bred kontaktflade frem for et snævert bilateralt samarbejde med et enkelt lands regering. Set udefra så det i øvrigt ikke ud, som om Frihedspartiet ville blive Sebastian Kurz' koalitionspartner.

13. Implementering af interoperabilitet

– *Information fra Kommissionen og Formandskabet samt udveksling af synspunkter*

KOM (2017) 0793 og KOM (2017) 0794

Rådsmøde 3735 – bilag 2 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 35, senest behandlet i EUU 4/10-19)

Udlændinge- og integrationsministeren: Implementeringen af interoperabilitet var også på dagsordenen for sidste rådsmøde, og der er ligesom sidst lagt op til en drøftelse af, hvordan det går med implementeringen af de to forordninger både på EU-plan og nationalt plan.

Forordningerne har til formål at gøre en række eksisterende og kommende it-systemer på området for sikkerhed, grænser og migration såkaldt interoperable. Det betyder egentlig bare, at nogle it-systemer skal lære at snakke sammen, så der kan udveksles data og deles informationer, og så nogle autoriserede brugere får hurtigere og mere systematisk information om personer, der indrejser i Schengenområdet.

Det er min forventning, at Kommissionen på rådsmødet vil orientere om status over den tekniske implementering af de to forordninger. Så vidt jeg forstår, er det fortsat Kommissionens forventning, at forordningerne er fuldt implementerede i begyndelsen af 2024.

Jeg kan fortælle, at vi herhjemme på tværs af ministerier er begyndt på at få implementeret både de vedtagne og kommende retsakter om it-systemer, der regulerer grænser, sikkerhed og migration.

14. Implementering af forordning om den europæiske grænse- og kystvagt

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3735 – bilag 2 (samlenotat side 8)

EU-note (181) – E 9 (note af 16/11-18)

EUU alm. del (181) – bilag 549 (udvalgsmødereferat side 903,

Frontex-forordningen senest behandlet i EEU 1/3-19)

EUU alm. del (181) – bilag 320 (udvalgsmødereferat side 482 FO,
forhandlingsoplæg vedr. Frontex-forordningen forelagt EEU 30/11-18)

Udlændinge- og integrationsministeren: Den nye Frontex-forordning er nu endeligt vedtaget og træder i kraft den 4. december. Formålet med forordningen er at styrke EU's ydre grænser med henblik på effektivt at styre migration og sikre et højt sikkerhedsniveau internt i EU samtidig med, at vi opretholder den frie bevægelighed.

Den nye forordning indebærer, at Frontex skal have et stående korps bestående af bl.a. grænsevagter. Korpset vil gradvist blive udvidet, sådan at det i 2027 bestå af op til 10.000 personer.

Det er min forventning, at Frontex på rådsmødet vil oplyse om status over rekrutteringen af personale til det stående korps, som altså bliver noget større end i dag.

Regeringen finder det overordnet vigtigt, at der sker en korrekt og rettidig gennemførelse af forordningen, da det bl.a. har betydning for styrkelsen af EU's ydre grænser.

15. Rådskonklusioner om fremtiden for samarbejde på det civilretlige område

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3735 – bilag 4 (supplerende samlenotat)

Punktet var justitsministerens. Ministeren havde ingen kommentarer til det.

16. Eventuelt

Udlændinge- og integrationsministeren oplyste, at der var tale om det sidste formelle rådsmøde for retlige og indre anliggender under finsk formandskab. Han forventede, at det næste ville blive afholdt i marts 2020.

17. Siden sidst

Forordningsforslag om forebyggelse af udbredelsen af terrorrelateret indhold på nettet

Justitsministeren: Forordningsforslaget blev drøftet her i udvalget forud for rådsmødet den 6.-7. december 2018, hvor forslaget blev forelagt til forhandlingsoplæg. Udvalget blev i den forbindelse orienteret om, at dele af forordningsforslaget rejser spørgsmål i forhold til grundloven. Den daværende regering var overvejende positiv over for forslaget, men lagde naturligvis afgørende vægt på, at grundlovsproblemet bliver løst. Jeg vil benytte lejligheden i dag til at orientere udvalget om status i sagen. Forordningsforslaget har til formål at forebygge, at terrorrelateret indhold bliver spredt på nettet.

De væsentligste elementer i forslaget er, at en kompetent national myndighed får beføjelse til at give hostingtjenesteydere påbud om at fjerne terrorrelateret indhold, som opbevares hos den pågældende. Materialet skal fjernes inden for 1 time efter, at hostingtjenesteyderen har modtaget påbuddet. Herudover kan de kompetente nationale myndigheder sende indberetninger til hostingtjenesteyderen med henblik på, at vedkommende frivilligt kan fjerne indhold, som kan være terrorrelateret.

Regeringen støtter overordnet op om forslaget. Men som udvalget også tidligere er blevet orienteret om, rejser dele af forordningsforslaget spørgsmål i forhold til grundloven. Forordningsforslaget indebærer, at en kompetent myndighed i en anden medlemsstat kan sende et påbud om fjernelse og indberetninger til en dansk hostingtjenesteyder. Et påbud eller en indberetning vil få bindende virkning over for den danske hostingtjenesteyder. Efter statsretten anses danske myndigheder som udgangspunkt for at være enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser på eget territorium. Det følger af det såkaldte uskrevne grundlovsforbud. Beføjelserne kan efter grundlovens § 20 overlades til mellemfolkelige myndigheder – som f.eks. EU – men altså ikke til andre lande.

På rådsmødet den 6.-7. december 2018 vedtog Rådet sin generelle indstilling til forslaget. Danmark stemte – pga. grundlovsproblemet – imod forslaget og fremsatte under rådsmødet en erklæring med et ændringsforslag, der tager højde for den danske situation. Forslaget indebærer, at påbud og indberetninger til danske hostingtjenesteydere vil skulle sendes til en dansk myndighed, der straks videresender påbuddet eller indberetningen til hostingtjenesteyderen.

Trilogforhandlingerne om forslaget blev indledt i oktober 2019, og Justitsministeriet har arbejdet for, at det danske løsningsforslag bliver indarbejdet i selve retsakten under forhandlingerne. Det er imidlertid Justitsministeriets og Udenrigsministeriets vurdering, at det kan blive meget vanskeligt at få tilføjet den foreslåede danske ændring til retsakten på dette stadie i forhandlingerne. Derfor arbejdes der hårdt på at forhandle en anden løsning på plads. Denne løsning vil ikke kræve en ændring af selve forordningsteksten, men vil bygge på en fælles forståelse mellem Danmark og Kommissionen om, hvordan reglerne vil blive anvendt i Danmark. Løsningsmodellen går grundlæggende ud på det samme som det forslag, Danmark fremsatte

under behandlingen af forslaget på rådsmødet i december 2018 – nemlig at påbud og indberetninger vil skulle sendes til en dansk myndighed, der straks videresender til den danske hostingtjenesteyder.

Formen er ikke afgørende. Det vigtigste er, at vi kommer i mål med en god løsning, der ikke forsinker fjernelsen af terrorrelateret indhold i Danmark, og som er i overensstemmelse med grundloven. For det er naturligvis af afgørende betydning, at problemet i forhold til det uskrevne grundlovsforbud bliver løst, og det tager jeg meget alvorligt. I forbindelse med det kommende rådsmøde vil Danmark igen gøre opmærksom på problemet med henblik på at opnå enighed om en løsning, der på en og samme tid respekterer vores grundlov og er et stærkt og værdifuldt redskab i kampen mod terrorisme.

Søren Søndergaard foreslog ministeren at oversende et notat om grundlovsproblemet med regeringens vurderinger af, hvorfor forordningsforslaget ikke var i strid med grundloven, og gerne med eksempler på afvigende opfattelser. Der havde tidligere været en lang diskussion i udvalget om den, så det ville være klogt, hvis udvalget ikke fik informationen i sidste øjeblik.

NOT **Justitsministeren** ville sørge for at få oversendt det ønskede notat. I fremtiden ville man støde på flere lignende eksempler, hvor myndigheder uden for Danmark ville have behov for at agere i forbindelse med grænseoverskridende aktiviteter. I det konkrete tilfælde kunne den hjemlige myndighed, som modtog oplysningerne og agerede i stedet, være Politiets Efterretningstjeneste.

a) Orientering om Generaladvokatens forslag til afgørelse i EU-Domstolens sag C-836/18, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real

EUU alm. del (181) – bilag 654 (notat om afgivelse af indlæg)

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg vil kort orientere om en sag, der verserer ved EU-Domstolen, og som nærmer sig sin afgørelse. Det drejer sig om en spansk sag om familiesammenføring, som vi fra dansk side har blandet os lidt i ved at afgive et skriftligt indlæg i april 2019, altså lige før valget. I den forbindelse blev udvalget orienteret om sagens omstændigheder og om, hvorfor vi har en interesse i sagen. Det vil jeg lige give en kort status over.

Sagens tema

Den spanske sag handler om, hvorvidt en marokkansk mand efter EU-retten har ret til familiesammenføring med sin spanske kone, som befinder sig i sin egen medlemsstat – Spanien – og som aldrig har udøvet retten til fri bevægelighed i Unionen.

EU-Domstolen har i sin praksis fastslået, at artikel 20 i traktaten om unionsborgerskabet i visse ganske særlige tilfælde kan danne grundlag for en ret til familiesammenføring, selv om unionsborgeren befinder sig i sin egen medlemsstat og altså ikke har udøvet sin ret til fri bevægelighed.

I de sager, hvor EU-Domstolen tidligere er nået frem til, at en sådan opholdsret undtagelsesvis fulgte af EU-retten, har der været tale om familiesammenføring mellem et barn, som er unionsborger, og barnets primære omsorgsperson – typisk en forælder.

Domstolen har dog i en nyere dom, K.A.-dommen, slået fast, at undtagelsen principielt også kan være relevant i sager om familiesammenføring mellem voksne – f.eks. et ægtepar – som i den konkrete spanske sag.

I den konkrete spanske sag fik den marokkanske mand afslag på familiesammenføring, uden at de spanske myndigheder forinden havde foretaget en selvstændig undersøgelse af, om der var konkrete omstændigheder, som eventuelt kunne begrunde en undtagelsesvis ret til familiesammenføring med den spanske kvinde efter traktatens artikel 20 om unionsborgerskabet.

Generaladvokatens forslag til afgørelse

Generaladvokaten ved EU-Domstolen har den 21. november afgivet sit forslag til afgørelse i sagen. Som vi i ministeriet læser afgørelsesforslaget, er generaladvokaten helt på linje med den argumentation, vi i Danmark har fremført.

Generaladvokaten lægger således hverken op til en udvidet adgang til familiesammenføring efter traktatens artikel 20 eller til en udvidet undersøgelsespligt for myndighederne.

Med hensyn til adgangen til familiesammenføring anfører generaladvokaten, at en afledt opholdsret i en sag om to voksne personer forudsætter, at det godtgøres, at unionsborgeren (i dette tilfælde den spanske kvinde) ikke vil have andet valg end at forlade unionen og følge tredjelandstatsborgeren (her den marokkanske mand), hvis der gives afslag.

Generaladvokaten finder endvidere – som Danmark – at dette alene vil kunne være tilfældet, hvor tredjelandsfamiliemedlemmet har en forsørgerpligt i forhold til unionsborgeren, f.eks. på grund af alvorlig sygdom eller invaliditet hos unionsborgeren, eller fordi unionsborgeren i øvrigt er fuldstændig afhængig af vedkommende til sikring af sit underhold og sine fornødenheder.

I forhold til myndighedernes undersøgelsespligt henviser generaladvokaten til tidligere domspraksis, hvorefter myndighederne har pligt til at foretage de nødvendige undersøgelser for at finde ud af, om der består et sådant afhængighedsforhold, men at dette skal ske på baggrund af de oplysninger, som er fremlagt af ansøgeren selv.

Generaladvokaten finder desuden ikke, at der i den konkrete sag findes oplysninger, som kan begrunde, at den marokkanske mand skal tildeles en afledt opholdsret i Spanien. Også på dette punkt er vi fra den danske regerings side helt enige med generaladvokaten.

Afslutning

Selv om der fra dansk side er grund til optimisme på baggrund af generaladvokatens forslag til afgørelse, er det vigtigt at huske på, at det netop er et forslag, som derfor ikke er bindende for

Domstolen. Det er først, når Domstolen har afsagt dom, at sagens eventuelle betydning for dansk ret kan vurderes. Vi forventer en dom senest til foråret. Det bliver spændende at følge, fordi det også kan få betydning for den danske udlændingelov. Indtil videre ser det godt ud set med regeringens øjne.

b) Orientering om kommende dom i sag C-708/18 - Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA

EUU alm. del (181) – bilag 465 (notat om afgivelse af indlæg)

Justitsministeren: I februar i år orienterede den tidligere regering Europaudvalget om, at Danmark ville afgive indlæg i en præjudiciel sag ved EU-Domstolen med nummeret C708/17. Sagen er nærmere beskrevet i det notat, der i den forbindelse blev sendt til udvalget. Den handler overordnet om den rumænske tv-overvågningslov og udspringer af en konkret sag om tv-overvågning i en boligforening i Rumænien. Den rumænske tv-overvågningslov har visse lighedspunkter med den danske tv-overvågningslov. Der forventes dom i sagen den 11. december.

Punkt 7. Samråd med udlændinge- og integrationsministeren vedr. statsministerens udtalelse under åbningstalen i Folketinget 1/10-19 om et nyt asylsystem

EUU alm. del (19) – samrådsspørgsmål B

Punktet blev af tidshensyn udsat til et senere møde.

Mødet sluttede kl. 15.30.